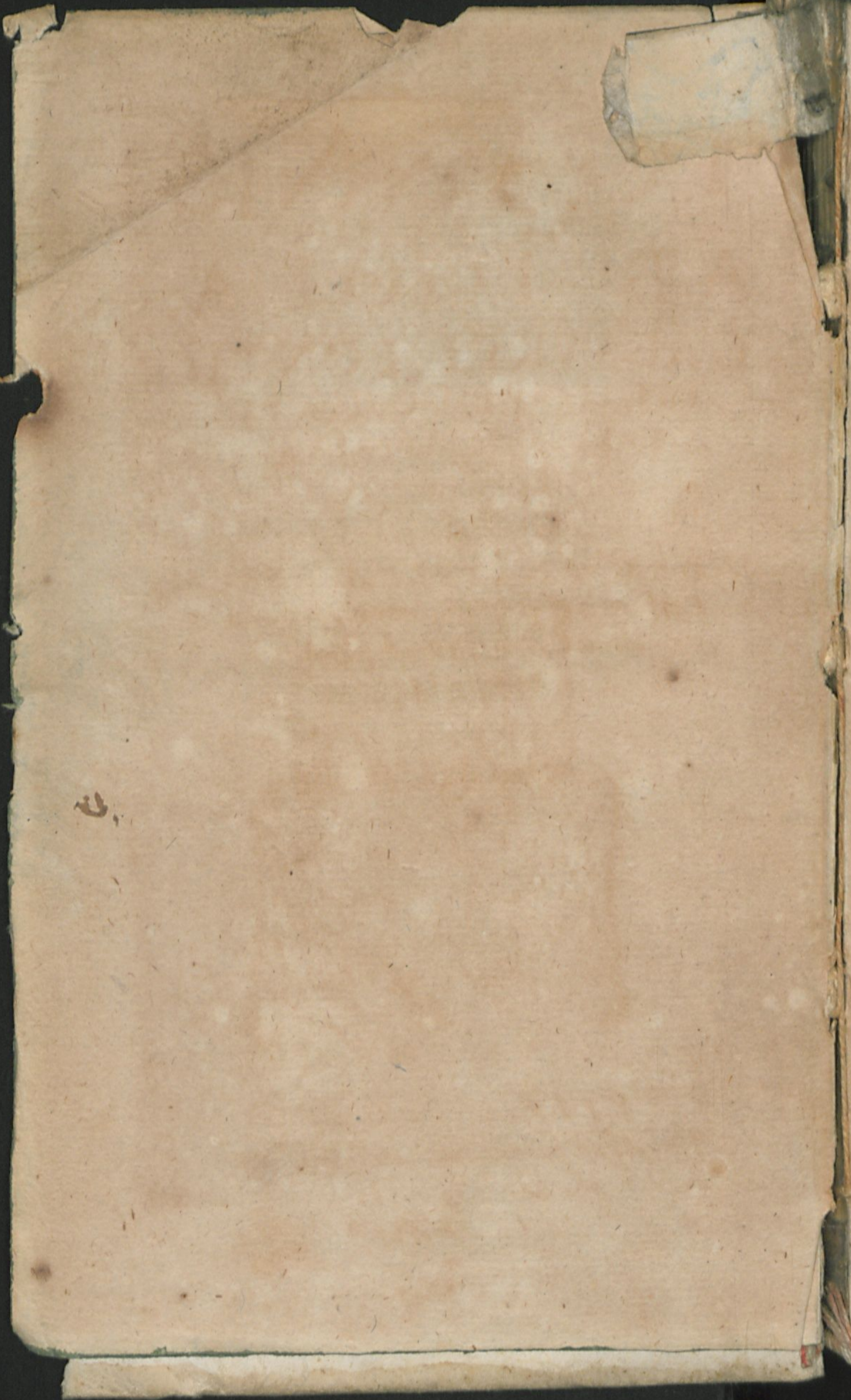

EX LIBRIS
ILLVSTRISSIMI VIRI,
N. DAN. LVDOLPHI,
BAR. de DANCKELMANN,
REG. MAI. BORVSS. CONSILIARII
STATUS INTIMI, cetera,
BIBLIOTHECÆ ACAD. FRIDERICIANÆ
TESTAMENTO RELICTIS.

Qc. 44.

COMMENTARIUS
IOANNIS
AB IMOLA,
CAESAREI PONTI-
FICIQUE I. C. IN TI-
TULVM DE APPELLA-
tionibus.

* *
*

INDEX PRÆTEREA RERVM
*Verborum & sententiarum singularium
totius Corporis, cum copiosus,
tam fidelis.*

Clavis Jena.

SPIRÆ Nemetum

Apud Bernardum Albinum.
M. D. XCVIII.

COMMENTARIUS

IOANNIS

AB IMOLA

CAESARIS PONTIS

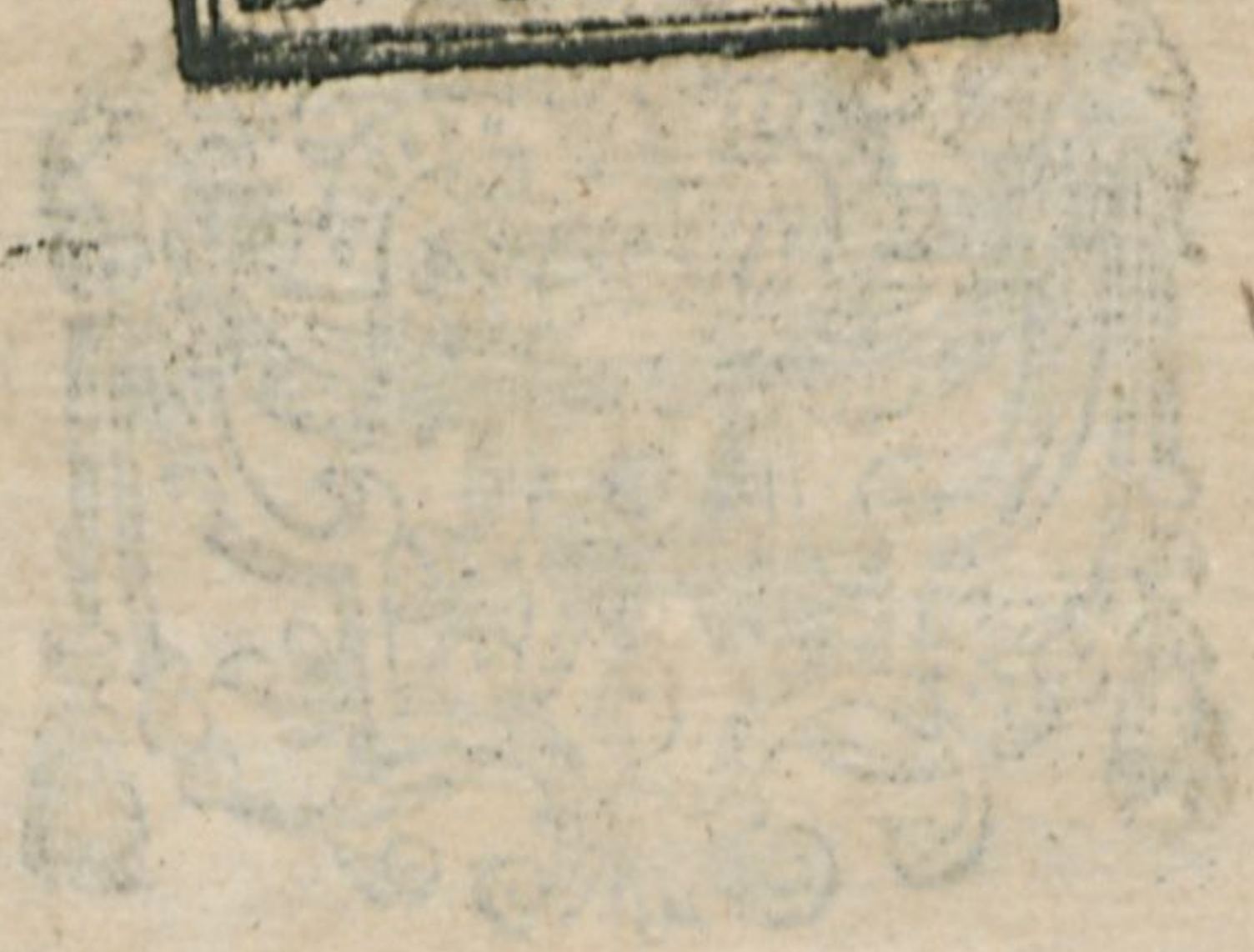
FLORIANI

IN

HOOD

INDEX

KÖN. PR. FR.
UNIVERS.
ZVHALLE

STRA

STRA

M. D. C. C. VIII.

11

DE APPELLATIONIBVS.

SVMMARIVM.

- 1 Appellatio ad hoc vt valeat, exigitur quod fiat coram iudice à quo.
- 2 Appellationis forma, quando plures sunt iudices à quibus appellari debet. & nu. 8.
- 3 Appellationis substantiale est, quòd post appellationem petantur apostoli.
- 4 Appellatio est intimanda appellato ignorantanti: & sic appellatio potest interponi in absentia partis etiam parte non citata, dummodo intimetur postea, & nō sufficit appellationem intimare, nisi collatio & termini prefixio intimetur. & num. 5.
- 6 Appellationis iudex deferens appellationi potest statuere terminum appellati: nec ex hoc dicitur iurisdictio suspensa.
- 7 Appellationi deferre & terminum statuere sunt diuersa, & per termini statuitionem non defert iudex. Et de multiplici termino qui potest dari à iudice à quo,

ibi remissive.

- 8 Appellans an debeat intimare delationes, appellationes seu refutatorias appellato.
- 9 Appellationis intimatio an sit facienda iudici quando in eius absentia appellatur. Et an in qualibet appellatione sit intimatio facienda. & nu. 10.
- 11 Intimationis effectus quis sit.
- 12 Appellationi deferre an possit iudex inuito appellato vel appellante, & appellatus inuito iudice.
- 13 Termini prefixio an debeat intimari siue ab appellante siue à iudice fuerit prefixus.
- 14 Iudex appellationis assignat terminum appellanti ad se presentandum coram iudice ad quem & ad faciendam fidem de hoc.
- 15 Iudex quando non defert an possit terminum assignare.
- 16 Appellari potest à quolibet iudice & à quolibet executore & arbitrio iuris & de appellatione extraiudiciali ubi sit facienda.
- 17 Appellandum quomodo sit quando copia

pia

DE APPELLATIONIBVS. §

18. *Fortē, dictio, quid significet.*
19. *Testes si discordent quomodo sint reducendi ad cōcordiam vt euitetur falsitas.*
20. *Appellari an debeat coram iudice, & si sunt duo iudices & non plures est appellandum coram ambobus.*
21. *Appellatio & apostolorum petitio an possit fieri simul vel separatim.*
22. *Intimatio an debeat fieri sciēti & quare nedom appellatio sed etiam delatio est intimanda.*
23. *Terminus ad quid sit p̄fixus appellanti.*
24. *Termini p̄fixio quare intimanda sit appellato.*
25. *Appellatio quolibet in beneficalibus nedom à diffinitiva sed etiam ab interlocutoria deuoluit negotium principale.*
26. *Appellationi in beneficalibus si iudex defert statuendo terminum appellato ad iter arripiedū vel se presentādū: & hoc non faciat in termino, an appellatio sit deserta, & an possit statui alius terminus quā sit à iure statutus.*

I à Iudicibus duobus. Duæ sunt partes quæ patent. secunda ibi: est tamē. Primo tantum ponit dictum. Secundo illud determinat & declarat. † Nota primo quòd ad validitatem appellationis exigitur quòd fiat corā iudice à quo. † Nota secundo practicam appellādi vbi sunt plures iudices à quibus appellatur, & facile nō potest eorū copia haberi, quare sufficit appellare à maiori parte. ex quo nota casū, in quo vbi actus competit ad plures vt plures, non ad plures vt corpus, sufficit maior pars. † Nota tertio, quòd secundum substantiale appellationis est, quòd post appellationem petantur apostoli, *adde l. i. cum ibi not. per Bartol. & Dd. ff. de lib. dimiss.* † Nota quarto, quòd appellatio est intimanda appellato ignorantī, ex quo apparet quod in absentia partis potest appellatio interponi, & etiā parte non citata, dummodo postea intimetur, aliàs nō exigeretur intimatio, si citatus non compareret. † Et nota, quod nō sufficit appellationes intimare, nisi collatio

DE APPELLATIONIB. 7

collatio & termini præfixio intinetur.
† Nota quinto, q̄ iudex etiam appella- 6
tioni deferens, potest statuere terminū
appellāti, nec quo ad hoc dicitur ex de-
latione iurisdictio suspensa. vide eod.
tit. cordi. in 6. & c. cum appellationib.
in glo. & in nouell. † Nota sexto, quòd 7
appellationi deferre & terminū statue-
re sunt diuersa: & sic per termini statui-
tionem non defert iudex: de quo vide
de appel. oblat. per Ioan. Andre. in d. c.
cum appellationib. Opponitur, quòd
separatim nō appelletur sed ab omni-
bus. C. de pet. hæred. l. fin. vbi à toto se-
natu qui erant cētum numero, appel-
latur & supplicatur & non separatim.
Solut. ibi competebat iurisdictio plu-
ribus vt collegio, hic pluribus vt pluri-
bus: quilibet enim habet iurisdictionē
in solidū, quāuis omnes habeāt simul
exercitium, de rescr. c. pastoral. de offi.
deleg. c. prudentiā, secundū Guil. Op-
pon. q̄ sufficiat appellare ab vno, qua-
re quilibet habet solidā iurisdictionē.
ff. de offic. cons. l. i. Sol. hic in pluribus
delegatis, ibi in plurib. ordinariis: qua-

§ IOAN. DE IMOL.

re delegati licet solidum habeant habitum iurisdictionis, non tamen solidum habent exercitium: & ideo sicut actu & exercitio soli non procedunt, sic à solis non appellatur. de quo dic vt habetur de offi. deleg. c. prudentiam. scdm Guil. Sed tunc vltra obuiat: quia sicut separatim actu non procedit, sed requiritur maior pars, ex quo ad eos vt plures non in solidum spectat, sic nec separatim debet appellari. Sol. de iure hoc dicendum, sed hoc hic statutum est dispensatiue preterius, vt facilius ius appellandi exerceatur, quare aliquando est difficile omnes simul habere secundum Zenze. Quare sicut statur ser tertia maioris partis eorum, vbi inuicem contradicunt, ff. de re iud. l. duo ex tribus. sic sufficere debet, si à maiori parte appelletur ad hoc: quia etiam maior pars potest prefigere terminum, ergo & similiter à maiori parte appellari: quare contrariorum est eadem causa. de iure iur. c. i. secundum Zenze. † Quæro an appellans debeat intimare delationes, appellationes seu refutatorias. dicit hic Zenze. & Paul. q non:

DE APPELLATIONIBVS. 9
non: quia hæc intimatio fit ad finem
certificandi appellatum, vt sciat causam
deuolutam ex delatione iudicis: quod
in refutatione nõ est necessariũ. Idem
dicit de taciturnitate iudicis: quia prin-
cipale negotiũ defert ad superiorem.
vt d. c. cum appellationib. † Quæro an 9
intimatio fit facienda iudici quãdo in
eius absentia appellatur. Zẽze. dicit q̃
nõ: quia hic dicit fiendã parti, & si iudi-
ci idem voluisset, hoc expressisset. supr.
ca. compil. de elec. cle. causam. † Nun- 10
quid autem hodie in qualibet appella-
tione fit intimatio fiẽda: videtur quòd
sic, vt hic. & in Spec. eod tit. §. qualiter.
ver. cautus fit etiam. de quo dic vt in d.
clem. causam. Quid si delatio intime-
tur, & nõ terminus: dic, quod nõ suffi-
cit intimare terminum tantum, quare
non habet vim delationis. vt not. eod.
tit. cum appellationibus. in 6. 2. q. 6. ap-
pellation. & not. de app. oblat. expedit
ergo & appellationem & termini assi-
gnationem ad arripiendum vel se præ-
sentandum intimandum. eodem titul.
cum fit, secundum Paul. *De multiplici*

termino q̄ datur à iudice à quo, habetur pro
 II *Pract. Pap. in form. resp. iud. à quo. † Quæ-*
 ro de effectu veræ intimationis. Dicit
 Lap. quod effectus est quòd si non inti-
 metur appellatio non arctat appellatū
 ad aliquid, ad quod arctaretur si esset ei
 intimatio facta. allegat. supr. de ele. cle.
 causā. per quod dicit, quod appellatio
 ante intimationem, non habet appel-
 lationis effectum, vt interim attentata
 reuocentur. *Addo tamen, quòd pendente*
termino ad appellandum, attentata debent
reuocari. Alex. in add. ad Bart. in l. 1. ff. nil
nou. appel. pen. & Alex. in cons. 19. in 1. col.
s. volu. Et hoc verum dicit, quando in-
 timari potest, aliàs secus, dūmodo fiat
 quod habetur in d. c. causam. facit. co.
 tit. si iustus metus, licet ergo appellatio
 legitima eximat appellātem à iurisdic-
 ctione iudicis & potestate eius à quo
 appellat; directè tamen intelligi debet
 cūmfuerit intimata ei contra quē in-
 terponitur, secus in priuilegio exem-
 ptionis, quare etiam si in notitiam eius
 contra quem interponitur nō veniat,
 eximit priuilegium. vt in c. quare cun-
 ctis.

DE APPELLATIONIB. II

Etis, de concess. præben. in vj. secundum
Lap. contrarium communiter tenetur.
supr. de elec. cle. causa. Quare licet de-
fectus intimationis tollat effectum, q̄
causa sit in curia, nō tamen tollit alios
effectus appellationis. querit hic La. de
defectu delationis dicit quòd quādoq;
fit à iudice delatio, & tūc refert, si non
est iudex in causa illa deferens solus, ar-
ticulus super quo est delatū, deuolui-
tur ad iudicem ad quem. vt not. Specu.
in ti. de appel. C. qualiter. ver. porro. &
in fin. ver. quod autem dixi. & Ioan. eo.
tit. cum appellationib. in vj. Si autem
in principali est competens iudex defe-
rens, tunc dicit, quòd causa deuoluitur
ad superiorem etiā principalem, & co-
ram ipso tractanda est & finienda. vt in
d. c. appellationib. quādoq; fit delatio
à parte, & tunc non transfertur, nisi ar-
ticulus appellationis, vt dicatur in cu-
ria, ad illum non sufficit mittere procu-
ratorem ad impetrādū & cōtradicen-
dum, sed oportet quòd mittatur instru-
ctus: quandoq; non solum defert, sed
dicit appellatus, quòd vult causam ap-

- pellationis & principalem esse in curia
& ibi diffiniri: & tunc tota est curia, vt
eo. tit. cordi. in. vj. & no. in Spec. eo. tit.
- 12 § prædicto. versic. 3. & c. † Nunquid au-
tem iudex inuito appellato vel appel-
lante, possit deferre, & appellatus inui-
to iudice. tenet quòd sic. alleg. not. per
Ioan. And. post Host. de app. interposi-
ta. in ver. aduersario, s̄m Lap. † Quæro
13 an præfixio termini debeat intimari si-
ue ab appellante, siue à iudice fuerit
præfixus. dicit Lap. quòd sic. de appel-
lato non dicit: quare iste nō potest ter-
minum præfigere, vt not. Guil. in Spe.
cod. tit. §. qualiter, ver. porro. & prose-
quitur hic de triplici termino, quē pos-
sit statuere iudex & quem non. quod
satis est expeditum, pro not. cod. tit. ex
insinuatione. dicit tamen, quòd licet
iudex, à quo non posset statuere ter-
minum appellationi fiēdæ, hoc potest
tamē iudex ad quē vt not. glo. de dol. &
14 cōtu. c. cū olim. in pen. gl. † Quid si iu-
dex appellationis assignat terminū ap-
pellanti ad se præsentādum coram iu-
dice ad quem, & ad faciēdam fidem de
hac

hac, quo termino assignato comparuit
 appellans corā iudice ad quē, sed non
 fecit fidem de cōparitione vel præsen-
 tatione iudici à quo an habebitur ap-
 pellatio pro deserta, & an poterit post
 terminum facere fidem de representa-
 tione. dicit Lap. q̄ licet putet ex hoc pu-
 niendum eum, & quo ad hoc non suf-
 ficit se præsentasse, non tamē putat ap-
 pellationem haberi pro deserta. quia
 non est iure expressum. de sent. excom.
 c. is qui. i. respons. in 6. putat tamen,
 quòd si iudex comminatus ei fuerit, q̄
 si in termino sibi assignato nō faciat fi-
 dem de dicta præsentatione, quòd ha-
 bebit appellationem pro deserta, & q̄
 nō erit deserta ipso iure, sed mediante
 iudicis p̄nunciatione, nisi ex tunc pro-
 nunciasset eā pro deserta haberi, scđm
 Lap. hoc ultimū nō placet. d. An. quia
 nō p̄det à potestate iudicis à quo, tol-
 leret appellationis effectū, & q̄ nō fit,
 nisi vbi à iure hoc exprimitur. Absurdū
 enim esset hoc pendere à potestate iu-
 dicis à quo, quia posset omni casu face-
 re, quòd appellatio esset deserta com-

minando etiam, vbi hoc à iure nō per-
mitteretur Item, hæc potestas reserua-
tur iudici à quo, quatenus vt statuat ter-
minos: quare tendit in faciliorem exi-
tum appellationis: sed q̄ fiat intimatio
iudici à quo, hoc non tendit ad facilio-
rem exitum, imò principaliter ordina-
tur ad suscitādā suam iurisdictionem,
quòd non debet in eius esse potestate.

- 15 † Quæro, an quando iudex non defert,
possit terminum assignare. Inno. quòd
non de accu. c. fin. contra not. Spec. co.
tit. §. sequitur videre in forma quæ po-
nitur in 4. parte secundum Lap. & hoc
verius est tenendum. Glo. 1. in versic. &
quod dicit, querit an cle. locum habeat
siue iudices ordinarij siue delegati sint.
- 16 Respondet quòd sic, † quinimo plus
dicit, quòd nedum in delegatis ad cau-
sas, sed etiam in executoribus ad gra-
tias, & etiam in arbitrio iuris, à quo po-
test appellari. de offi. dele. ab arbit. in 6.
*Adde Bar. in l. 1. circa me. C. de arbit. & do.
Ias. in §. olim, in 4. car. Inst. de act. 2. d. Frā.
in add. ad Alexan. in l. nemo potest in v.
col. ff. de leg. 1. Mouetur, quia eadem est
ratio.*

DE APPELLATIONIB. 13

ratio. & sic idem ius de const. translat.
&c. Gloss. 2. quærit an cle. locum ha-
beat in qualibet appellatione, si-
ue in iudicio siue extra appelletur, siue
à sentētia, siue à grauamine. dicit quòd
sic. pro quo facit, quia eadem est ratio,
& quia cle. indistinctè loquitur. Nota
bene ex gl. quòd in appellatione extra-
iudiciali quæ interponitur à iudice, est
appellandum coram iudice si potest, q̄
nota cōtra istas appellationes, quæ ex-
tra iudicialiter interponūtur à proces-
sibus executorum, quādo appellatur à
parte. quare Innoc. videtur velle, q̄ in
absentia possit appellari contra no. eo.
tit. si duobus, &c. † Gloss. forte quærit, 17
quid si haberi possit copia iudicum, an
nihilominus sufficeret appellare à ma-
iori parte eorum, quæ dicit sic per hanc
dictionem, forte. *de dictione forte habes
gl. in c. nisi cum pridem, in prin. in ver. for-
sit an. de remiss. glos. in l. in substitutione cū
concor. adductis per d. Ias. ibi. ff. de vul. &
pup. & Alex. in consi. 19. in 3. col. post prin.
in 5. vol. quæ nota necessario non exigi,
quia copia haberi non possit, sed ideo*

hic dixit, quando copia haberi non
 possit, quia ante istam constitutionem
 tunc demum solum diuisim de facto
 appellabatur, quādo communiter iu-
 dices haberi nō poterant. Vnde etiam
 seruabatur, quòd requirebātur singu-
 lariter & diuisim vt simul conuenirēt.
 Zenze. variauit, quia primo concor-
 18 dauit cum d. glo. † dicens, quòd dictio,
 forte. hic notat causam difficultatis; &
 nō est causa finalis siue impulsiva, qua
 cessante, non tamen cessat constitutio.
 ff. de consti. pecun. l. i. §. secum. de ver-
 bor. signif. & est ratio, quia constitutio
 plus est ab authoritate principis quā
 à tali causa, ideo causa cessante, rema-
 net & authoritas principis & constitu-
 tio super eo fundata. ff. de leg. l. deniq;
 ff. de offi. deleg. c. fin. cum ibi not. nec
 obstat. supr. eo. e. si. quia loquitur quā-
 do appellatur ex toto in absētia, postea
 mutauit Zēze. qui dicit, q̄ in præsētia
 iudicum est appellādum, si eorū copia
 possit haberi. ff. quando appel. sit. l. i. §.
 dies. aliàs secus, vt not. But. & Inno. co-
 tit. c. fin. & c. suggestum. & sic concor-
 dantur

DE APPELLATIONIBVS. 17
dantur glo. Inn. & c. fin. & c. dilectis. in
glo. pen. Ad hoc eod. tit. si duobus, se-
cundum Zēze. do. An. credit, quod vbi
est vnus iudex, vel plures, quo ad hoc,
vt corā iudice, vel aliquibus arctetur
appellare vbi sunt plures, & nō sufficit
appellare in absentia, locus sit distin-
ctiōni; an possit vel nō, vt dixit vltimo
Zenze. sed quo ad hoc, vt non arctetur
coram omnibus appellare, vel simul,
non est necesse, quōd subsit casus im-
possibilitatis, vel difficultatis, quare po-
test appellare diuisim & coram maiori
parte, etiam illo non subsistente. sic in-
telligi hunc tex. quia aliās non dixisset
forte, quod est notandum secundū eū,
quia per hoc habes, quod quando ius
in causā assignandā apponit verbū for-
te, non assumit istam pro causa finali.
Quia apparet quōd super illa se non
firmet: sed pro causa impulsua, quod
est bene notandum, & c. Glo. simul op-
ponit, & videtur quod sit necesse ab o-
mnibus iudicibus simul appellari. vn-
de opponitur de no. per Inn. de offic.
deleg. cū super, pro quo facit. quia cum
non possit appellari, nisi à grauamine,

B

& vnus solus ex pluribus iudicibus nō
 possit grauare, cum vnus solus non ha-
 beat iurisdictionem. igitur, &c. Solut.
 glo. quòd illa fuit opin. Innoc. quæ hic
 corrigitur, si intellexerit quod simul sit
 ab omnibus appellandum, intelligēdo
 quòd requiratur, quòd simul sunt con-
 gregati in vno loco, tempore quo ap-
 pellatur. Si verò intellexisset, quod si-
 mul esset ab omnibus appellandum,
 respectu formæ appellandi, & interpo-
 sitionis appellationis, dato quod solū
 maior pars sit in vno loco congregata,
 tunc dicit glos. quòd potest procedere
 dictum Inno. quia istud hic non tangi-
 tur, nec corrigitur: quia separatim ap-
 pelletur: tamen ab omnibus appellan-
 dum est fatetur tamen glo. quòd vnus
 ex pluribus iudicibus solus procedere
 possit, quod tūc si procederet solus, ab
 illo solo possit appellare, facit ad pri-
 mum q̄ not. de arbitr. c. 2. in 6. † Nota
 bene istam gl. secundum do. Ant. pro
 cōcordia testium, si dicant testes, quòd
 tales possederunt simul talem rem. *de
 hac dictione simul, ponit Bar. in l. quereba-
 tur circa fin. ff. de test. milit.* Alij dicunt
 quod

DE APPELLATIONIBVS. 19
quod tempore quo vnus possedit, alius
non possedit. Nam & certè possunt sal-
uari, vt notetur simultas in actu possi-
dendi, non simultas in tempore, & eo-
dem modo, si testes aliqui dicunt, quod
tales simul commiserunt adulterium,
cum tali, vel turbauerunt possessionem
talis, & apparet, quod inter actum hu-
ius & alterius fuerit diuersitas in tem-
pore, & etiam in loco, saluant testes, vt
illud verbū notet simultatem in actu,
non prædicamentum loci & temporis
quod est bene notandum. vide glo. no.
quæ dicit idem de verbo pariter, in c.
bonæ memoriæ. de elec. in gl. fin. quod
nota, quia illam de facto alle. do. Ant.
ad saluandum vnum testem, quo facto
non fuit mitriatus, & erat de contrada
sancti Fidriani in Florentia, vbi testes
multum sunt infamati, &c. † Glo. corā 20
Episco. colligit in presentia iudicis esse
appellandum, alleg. no. de elec. vt cir-
cā in 6. & de appell. suggestum, vbi de
hoc. & 2. q. 6. biduum. Dic hoc verum,
quādo appellatur iudicialiter à iudice.
vt hic & de appe. si duobus, & quod ibi
no. Idem si appelletur ab eo, vt iudice,

extraiudicialiter, vt dicit Guil. Si verò
 appelletur a parte, sentit Inno. q̄ nō sit
 necesse appellare coram iudice, vel par
 te de appel. constitutus. in glo. pen. tu
 tius est q̄ appelletur in præsentia, vel
 saltem intimetur, &c. Gl. maiori. quæ
 rit, quid si essent tātum duo iudices, &
 non plures, dicit, q̄ coram illis ambo
 bus esset appellandum, quia ibi nō est
 reperire maiorem partē, & hoc, si sal
 tem diuisim possunt haberi, licet non
 simul. Quid autem, si nec simul nec di
 uisim possunt haberi, quādo sunt duo,
 vel quando sunt plures, maior pars nō
 potest haberi simul, nec diuisim: quid
 erit tunc fiendum. dicit gl. q̄ facta pro
 testatione quomodo per eum nō stat,
 quominus coram omnibus, vel maio
 ri parte appellat corā illa, vel illis, quē,
 vel quos potest habere. *adde benefacere,*
not. per Bar. & Dd. in l. de pupillo. C. si quis
ipsi prætore. ff. de oper. nou. nunc. & si nullū
potest habere, & p̄testetur, & appellet
coram publicis & honestis personis, de
appel. c. fin. de offic. ordin. pastoralis, &
si habere possit copiā iudicis, ad quem
coram illo appellet, facta dicta prote
 statione

statione, & sibi nō nocebit, ex quo per
 eum non stat, vt in iuribus præalle. &c.
 † Glo. appellare, querit de intellectu li- 21
 teræ, & dicit q̄ mens literæ est, q̄ appel-
 latio & apostolorum petitio separatim
 fieri possit, idem etiam ipsis iudicibus
 existentibus separatim, & non simul.
 quidam contra secundum Zenze Mo-
 uetur, quia sic intelligendo hoc c.
 corrigeret alia iura. quod est vitādum.
 de ele. cum expediat. in 6. Vnde dicūt,
 quòd verbum separatim, non determi-
 nat, nec respicit verbum appellare, sed
 verbum petere, vt ordo scripturæ serue-
 tur. ff. de leg. 2. cum pater. §. 1. & ff. ad
 Treb. l. hæredes. §. fin. dic quòd glo. est
 vera, quod separatim poterit appellari,
 quia graue esset indagare, quando o-
 mnes, vel maior pars essent simul. & e-
 tiam verbum separatim, in rex. positū
 respicit, & refertur etiā ad verbū appel-
 lare, sicut ad verbum petere apostolos.
 Non obstat quòd correctio sit vitāda,
 quia iura non arctant ad appellandum
 ab omnibus simul, nō obstat ordo scri-
 pturæ circa verbū separatim, quia hoc
 non curatur ex quo de mente constat.

Adde tex. in l. quidam. ff. de pecul. leg. plene per Bar. & Dd. in l. 2. §. prius. ff. de vulg. & pup. & Felin. in c. cum dilecta. in ver. ordo. de rescr. ff. de solut. l. nec ordo, secundum

- 22 Zenze. † Glo. ignorāti, quærit an scienti debet fieri intimatio, hic dicit quòd nō, per regulam eū qui certus est, & hic à contrario, fatetur tamen quòd præsumitur ignorātia, nisi aliud probetur, vt in regula præsumitur. Glo. delationis quærit, quare nedū appellatio, sed etiam delatio est intimanda. Respōdet q̄ nedum articulus appellationis, sed etiam negotiū principale est in curia. supr. eo. cum appellationib. in 6. quod aliàs ex sola appellatione contingeret. ideò vt pars appellata plenè sit instrūta, debet vtrunque intimari. deinde quia hæc ponuntur vt diuersa, differre appellationi, & præfigere terminū. gl. inducit decre. ad no. in præalleg. c. cum appellationibus, videtur q̄ iudex deferens appellationi possit præfigere terminum appellanti, nec tamen ex hoc quòd terminum præfigat dicitur detulisse, nisi aliter appareat, de quo dicendum, vt ibi, &c. Glof. præfixionis, quærit ad

rit ad quid sit præfixus terminus appellanti dicit quod, ad iter arripiendū vel se præsentandum, nam ad hoc potuit statuere terminū iudex à quo. supr. eo. cū sit Romana, quasi non ad proseguendum. de quo supr. eo. ex insinuatione, & C. de app. l. præses. † Quare au²⁴ tem hæc termini præfixio sit intimanda appellatio. Respondet gl. quia multa potest operari circa defensionē appellationis, & circa comparitionē fiendam, & processum fiendum in absentem, velut contumacem, supr. eo. sepe. Iuxta prædicta quærit gl. nunquid hæc termini statutio possit fieri separatim per ipsos iudices, videtur quòd sic per hanc literam. Glo. dubio. fortè dicit, q̄ fortè mens literæ fuit in oppositum. l. quòd post appellationem interpositā, separatim iudices debent simul conuenire & deferre, vel statuere terminum, & postea debebit appellatio intimari, & sic residet gl. Hic sunt videnda duo, secundum do. Ant. primo, an quilibet separatim possit deferre appellationi, & apostolos concedere. Secūdo, quid si vnus dat dilatorias, alter refutato.

24 IOAN. DE IMOL.
rias. Glos. hic vt vidistis; sentit quòd a-
ctus omnes, qui spectant & respiciunt
iudices, simul debent expediri. licet a-
ctus respicientes partes possint separa-
tim expediri & fieri. idem tenet Zenze.
& assignat causam, quia sicut separa-
tim non possunt procedere, ita nec se-
paratim tales actus facere, arg. de offic.
deleg. prudentiam, maximè cū delatio
sit actus, ex quo surgit priuatio iurisdic-
tionis. de appel. cū appellationibus. in
6. sicut in simili dicimus in tutoribus,
quia licet possint authorizare solide
pupillos: non tamen in actu. per quem
finitur eorum potestas. C. de aut. præ-
stan. l. fin. Paul. dicit, q̄ alij sunt requi-
rendi, & si volunt conuenire, faciant
simul, si non volūt, possunt apostolos
concedere, sicut potest ab eis appellari.
& hoc, quo ad sui exonerationem & e-
uitationem pœnæ. de quo eod. tit. de
prior. 2. q. 6. decreto. C. eo. tit. quoniã
iudices. supr. eo. vt super. 2. quæst. 6. bi-
dium. licet sit melius, q̄ in dando apo-
stolos omnes conueniant, si possunt &
volunt. Nam alias ex facto maioris par-
tis non deferentis, iste sine causa puni-
retur

DE APPELLATIONIBVS. 25
retur, contra id. de const. c. 2. secundum
Paul. Lap. hic tenet, quod sicut appel-
lari potest diuifim: ita poterit indistin-
ctè & diuifim dare apostolos, vt sic nō
ad imparia iudicentur iudices & appel-
lans. d. Ant. dicit tenendum esse primū
q̄ dixit Paul. verius esse cum sit in pote-
state iudicum simul conuenire, ad se-
cundum. s. quādo vnus dat dilatorias,
alter refutatorias, dicit hic Paul. defe-
rētem posse pœnitere, ex quo alius nō
defert, si solus non possit procedere, a-
lias non posset pœnitere, si solus proce-
dere posset, vel si alij non deferētes esse
minor pars, quia per delationem vnus
vel minoris partis iurisdictio aliorum
nō perditur, cū in eis in iudicialibus
non transferatur. ff. de re iud. l. duo ex
tribus. not. de re iudic. c. fin. de arbit. c.
2. in 6. & per consequens ipse iurisdic-
tionem retinuerit per personas alio-
rum, cum sit penes omnes. arg. co. tit.
c. pen. & sic appellanti nullum ius est
quæsitum, nec iurisdictio ad superiorē
delata. quare sine alterius præiudicio
pœnitere potest. sic intellige c. muta-
re. de re iudic. in 6. de elect. auditis, & c.

rescriptum. de app. cōstitutus. Itē, quia talis deferens non dicitur functus officio suo, cū res non sortiatur effectū. quare hæc delatio nō fit ab eo qui possit, & sic non obstat, de offic. deleg. in literis. & de appel. intimasti. & fa. q̄ nō. Host. Itē nec haberet potestatem volenti, & sic nō obstat regula, quod semel placuit. de re iur. in 6. secundum Io. An. & Paul. Lap. dicit, quod si sint in numero partes deferentes & refutantes, erit in optione iudicis superioris, quam accipiet, & illa valebit, & operabitur effectum suum, & hoc in delegatis. in ordinariis videtur valere illa, quæ facit pro reo. in decret. duo ex tribus. de re iudic. Si autem sunt in dispari numero, valebit in qua maior pars conuenit, de rescript. pastoral. de arbit. c. 1. in 6. ita q̄ si sint dati cum clausula, q̄ si ambo, vel q̄ si non omnes duo, vel cū clausula omnes duo, vel alter vestrum, vel simili, & sunt pari numero, vna partium deferente, alia non, & pars non deferens præcedat, eius processus pendebit ex futuro euentu, vtrum valeat, necne. habent enim locum prædicta, quando in simul
 proce-

DE APPELLATIONIBVS. 27
procedebant. Nam si vnus eorum, eo
casu, quo poterat, procederet, & ab eo
appellaretur, ipseq; appellationi defer-
ret, tunc deuolueretur ad superiorem,
per suam delationem causam princi-
palis, & præiudicaretur via procedendi
collegiis. de offic. deleg. cum plures. §.
porro. in 6. & c. cum super abbatia. Est
autem aduertendū, q̄ si illi, qui defue-
runt appellationi, sunt maior pars, nō
est locus pœnitēdi ei qui detulit, secus
si minor pars: vel ille, qui non poterat,
solus processerit & detulerit, quia tunc
pœnitere potuit & reuocare delationē
secundum Lap. de quo dic: vt supr. eo.
cum appellation. in 6. per Ioan. Andr.
in nouel. Gloss. vltima quærit, an hæc
intimatio sit facienda, si ab omnibus
simul appelletur, vel quando est vnus
iudex solus, & ab alio appellatur, dicit
quòd sic: quia eadē est ratio. igitur & c.
de const. translat. Deinde in ver. & ad-
uerte opponitur & videtur, q̄ non sit
necessaria intimatio delationis, vel ter-
mini, sed solū appellationis: vt in cle.
causam. de elec. Soluit q̄ diuersitas ca-
sus tollit cōtrarium. quare ibi loquitur

quando appellatur in causis beneficia-
 libus ad Papam: hic quādo appellatur
 in aliis. Ratio diuersitatis est, quia cau-
 sę beneficiales sui natura, per appella-
 tionem deferuntur ad curiam, etiam
 quo ad negotium principale, & etiam
 ibi statuitur terminus à iure, vt patet
 de elec. statuimus in 1. & ideo sufficit
 appellationem intimare, quia alia,
 velut à iure communi disposita igno-
 rare non debet appellatus, in aliis cau-
 sis est secus, ideo in illis delatio & ter-
 mini assignatio, quę fuerit ab homine,
 cum in his prætendi possit probabilis
 ignorātia, dicitur fieri intimatio taliū,
 vt hic dicitur cum glo. concor. Zenze.
 25 † Nota tamen gl. pro eo q̄ no. de elec.
 cupientes. in prin. in 6. videlicet quòd
 in beneficialibus quaelibet appellatio,
 nedum à diffinitiuā, sed etiam ab inter-
 locutoria, deuoluit negotium princi-
 pale, & sic per hoc limitat decre. vt de-
 bitus. supr. eò locum habebit in aliis,
 &c. An vt si non pareatur termino iu-
 ris de quo in c. 1. de elec. in 6. surgat ex
 hoc pœna desertionis appellationis,
 dicit q̄ nō, sed solū est pœna processus
 in ab-

DE APPELLATIONIBVS. 29
in absentem, vt ibi not. secundū Lap.
&c. † Sed iuxta hoc quærit, quid si iu- 28
dex, à quo appellatur, in causa benefi-
ciali, defert appellationi, & assignat ter-
minum, de quo in d. c. 1. vel alium con-
sentientibus partibus, vel non contra-
dicentibus ad iter arripiendum, vel se
præsentandum, & appellans vel appel-
latus hoc non facit in termino, an ap-
pellatio debet haberi pro deserta, vide-
tur q̄ sic, secundū eū, si nullum subest
impedimentum. arg. sup. eo. personas.
& c. cum sit, & infr. eo. quam diu secun-
dum Lap. & Abb. Nota bene hic Lap.
quia videtur velle, q̄ in beneficialibus
terminus alius, quam sit à iure statutus
non possit statui à iudice, partibus con-
tradicentibus. quod est notandum se-
cundum do. Ant. adde gl. in c. cupien-
tes. §. q̄ si per xx. de elec. in 6. & quod
no. in regula indultū. de reg. iur. eo. lib.

S V M M A R I V M.

- 1 *Apostoli quomodo, & quando sunt pe-
tendi, & quæ sit pœna non petentis a-
postolos.*
- 2 *Apostoli si non petantur in termino, ap-
pellans videtur renunciare appellatio-*

ni

- 3 Apostoli si petantur, & non dentur in termino, punitur iudex - & nihilominus potest appellans proseguere, ac si apostoli essent denegati.
- 4 Infra dictio, quid significet?
- 5 Apostoli sepius sunt petendi.
- 6 Actus pluries, & instanter iteratus, unus & idem videtur, & non plures.
- 7 Appellans an secundo arctetur ad petendum apostolos?
- 8 Terminus si statuitur à iudice, ad aliquid petendum, an debeat sepius petere. Et, quid si statuit terminum iuris, quis habebit eligere talem terminum. Et quid si iudex dicat, statuo tibi terminum iuris, vel statuti, aut legis ad sic faciendum. nu. 9. 10. & 11.
- 12 Apostoli infra quantum tempus sint petendi, & quando incipiat currere tempus petendi apostolos de iure.
- 13 Constitutio noui iuris interlocutoria, quo ad ius, non propter ea dicitur declaratoria.
- 14 Contextu uno fieri debet testamētum, & etiam electio.
- 15 Apostoli quid sint?

6 Citatus

DE APPELLATIONIBVS. 31

- 16 Citatus vel iussus, ut aliquid faciat, uel compareat infra certum tempus, satis erit, quando cunque infra dictum tempus compareat, dum tamen congruo tempore, et loco.
- 17 Terminus si ad petitionem actoris fit reo statutus, ad aliquid faciendum, an sufficiat reo, quando cunque infra illud tempus comparere: ita oporteat actorem semper esse presentem.
- 18 Citatus reus, ut compareat infra nouē dies: quorum tres pro primo, tres pro secundo, et tres pro tertio, et peremptorio assignantur, ut compareat: comparuit in primo, & in secundo, & actor non erat: si non comparuit in tertio, an erit contumax.
- 19 Apostoli cuius expensis peti debeant?
- 20 Apostolos clausos, et sigillatos recipere anteneantur appellans, si iudex nolit dare apertos?
- 21 Et si appellans, cum debita instantia peti apostolos, sed & iudex respondet se illos daturum, non adiecto termino, uel nihil dixit, sed tacuit: quid iuris?
- 22 Apostolos dare non cogitur iudex, a quo ante terminum iuris,

23 *Et qd si apostoli esset expresse denegatis*

Quamuis rigor. Quatuor sunt partes; sicut quatuor dicta. Secundum ibi, verum. Tertium ibi, similiter. Quartum ibi, quod si. determinat autem, not. supr. co. tit. ab eo. in 6. Nam reprobat quod ibi not. in 3. gloss. & approbat opi. Spec. cod. tit. in 4. part. §. sequitur. in fin. gl. † Nota primo actum, qui requiritur in appellante, post appellationem interpositam, sc. vt petat apostolos, & nota modum petendi. quia debet eos petere congruo loco & tempore, & sæpius, & instanter. *adde ea quæ habentur in l. 1 ff. de libel. dimiss. & Pract. Pap. in for. appel. à sent. diffin. in ver. petēs semel bis & ter.* Et no. qualiter intelligitur illud sæpius, quia nō intelligitur vt interuallato tempore fiat petitio, sed sufficit, quod cōtinuo tempore sæpius & instanter petatur. † Nota secūdo poenam non petentis apostolos, quando est certus terminus assignatus, quia debet in termino fieri petitio: & si nō petit, videtur appellationi renunciare. aut ergo est assignatus certus terminus per iudicem in dando apostolos, & de,
bet

DE APPELLATIONIB. 33

bet peti in termino: aliàs nō petens ca-
 dit ab appellatione, aut dixit iudex, se
 daturum, infr. iuris terminum, & tunc
 sufficit, q̄ infr. illum terminū petat: &
 si non petierit, cadit ab appellatione: &
 pondera bene: quia talis petitio, debet
 esse instanter, & sæpissime: aut respon-
 det iudex simpliciter, se daturum nullo
 termino assignato, & tūc aduerte, quia
 hæc clem. nullam imponit poenā non
 petenti, dicit tamē, q̄ quandoq; infra
 terminum iuris sunt petendi: tamen i-
 dem est dicēdum, quòd habeat locum
 eadem poena, secundum do. Ant. con-
 tra tenet gloss. dicens, q̄ nec tunc sunt
 petendi. † Nota poenā iudicis nō dan- 3
 tis apostolos. infr. terminum, quia per-
 inde potest appellans prosequi, ac si a-
 postoli essent denegati. *adde pract. Pap.*
in for. respon. ind. à quo. circa fin. ver. quæro
ergo si comparuit in termino. † Not. quòd 4
 dictio infr. iuncta termino continuo,
 non exigit lapsum termini, nec etiam
 desiderat extremitatē termini: sed dici-
 tur id esse. infr. quod fit in qualibet par-
 te termini, & sic proprie stat pro intra,
 quod no. quia si est assignatus alicui ter

C D

minus, & est certus: vt infr. terminū nō compareat, non arctatur post terminū vel in termino comparere, sed sufficit, q̄ in qualibet parte illius termini intra terminum compareat, quòd no. † Opponitur, ex quo sæpius sunt petendi apostoli, interuallatim sint petendi, de sen. excom. constitutionem: in 6. ff. de publi. iudi. l. interdum. C. quomodo & quando iud. auth. qui semel, ff. de pig. at si conuenerit, & no. de iureiu. breui.

6 Ad hoc, quia actus † verbo pluries instanter iteratus vnus & idem videtur, & non plures de app. bonæ. 31. q. 2. Lotharius. Paul. & Guil. dicunt quòd hic est rigor iuris, de quo fit mentio, sed æquitas est in oppositum, cuius ambo superfluè tractant hic. An, & quādo consuetudo præferatur iuri. de quo. de cōsuet. c. fin. & an, & quando æquitas rigori. quod est expeditū. C. de iud. l. placuit. & per doc. de transf. c. fin. ideo hoc

7 non est inspiciendum. † Secundo opponitur, quòd non arctetur appellans ad secundo petendū apostolos, ex quo semel petiit eos debitè, quia sufficere dicitur vnica interpellatio, arg. no. de elec.

DE APPELLATIONIB. 35
elec. cupientes. §. quòd si per xx. in 6.
Adde Bar. & Dd. in l. de pupillo. §. si quis i-
psi pratori. in 3. opp. ff. de oper. no. nunc. Sol.
secundū Guli. si iudex concedit, non
sunt iterato petendi: vt supr. in 1. respō.
Idem si expresse denegat, secus si dicit
se daturum fore sine termino, vel dat
certum terminum, vel dicit se daturū.
infr. terminum iuris, quia tūc propter
spem, quam dedit iudex, iterato est in-
terrogandus & ad eundus. Requiritur
autem cum tanta instantia, etiam ite-
ratio precum, quòd iudex, à quo appel-
latur, irascatur. de offic. deleg. suspicio-
nis. l. dist. si quis præpostera. ideo ad eū
mitigandum, fit ei hæc instantia, & re-
uerentia, vt sic mitigatus superiorē in-
formet, quod forte non faceret, si arro-
ganter requireret. arg. supr. de iud. com-
petens. in auth. de man. prin. col. 3. &c.
† Quæro circa versi. verūm. quādo cer- 8
tus terminus assignatur à iudice, nun-
quid in petitione exigatur pluries ite-
rata petitio? videtur quòd non, per lite-
ram, quæ non reperit, quod debeat ite-
rari, sed dicit, quod petat, non dicit, q̄
instanter, & sæpius: vt in 1. proximo re-

spon. dicit Paul. q̄ illud potest hic sub-
 audiri. vel illud in eo, qui tempore ap-
 pellationis non petiit apostolos. hic in
 eo qui alias petierat. dicit tamen Paul.
 & bene, quòd melius hoc responsum
 9 suppleri debet per illud. † Quæro quis
 habebit eligere diem, infr. terminū iu-
 ris, quando iudex statuit terminum iu-
 ris, quia respondet se daturum. infr. ter-
 minum iuris. dicit Guil. quòd habeat
 eligere appellans, & operatur negligenti-
 a iudicis, quòd electio, quæ sibi com-
 petebat, transeat ad appellantē, de con-
 suct. c. cū in tua. in 6. de præben. si plu-
 ribus. eod. lib. dicit tamen hic Paul. q̄
 non sufficit, q̄ statim compareat. quia
 tempus cōgruum subintelligitur, quo
 cōmodè potuerit apostolos formasse.
 Nam si hodie hora tertiarum dat ter-
 minum prædictum ad aliquem diem,
 & ille hodie statim, vel in nouis, cōpa-
 reat, non est æquum, nec de mente iu-
 ris, quòd sit termino satisfactum arg.
 10 §. fin. huius decret. † Quid si iudex dixe-
 rit assigno tibi, pro recipiendis aposto-
 lis, terminum iuris, vel ante. s. penulti-
 mo die termini, dic forte hanc alterna-
 tiuam

tuam intelligi de vltima die, & vltima
 hora termini. s. trigesima die, dumta-
 men ille compareat tali hora, q̄ possit
 perfici quod incumbit. de offic. deleg.
 consuluit secundum Cuil. † Quæro qd **II**
 si iudex respondet, se daturum. infr. ter-
 minum iuris, an debet peti vel poterit
 à iudice surrogato. infr. terminum iu-
 ris dari, dicit q̄ sic. ff. de iudi. l. iudicium
 solui. & l. mortuo, & l. proponebatur,
 cui dabitur tantum temporis, quantū
 supererat de xxx, diebus, quando defi-
 cit primus. ff. de iud. l. si iudex, &c. † Gl. **12**
 tempore quærit quantum sit tempus
 petendorum apostolorum datū à iure,
 à quo tempore incipiat eius cursus. Re-
 spondet quòd est tempus xxx. dierum,
 & incipit currere à die sententiæ, sicut
 ab illo die incepit currere tēpus. x. die-
 rum datum ad appellationem interpo-
 nendam, & sic à die sententiæ scitæ, aliàs
 à tempore quo incipit currere tempus
 prædictum, datum ad appellationem
 interponendam. & sic dicit ad intelli-
 gendum quod not. supr. eo. ab eo. in gl.
 3. in 6. alleg. simil. *Adde d. Fran. cur. plenè*
in add. ad Pract. Pap. in for. ap. à sen. diffin.

in add. incip. isti apostoli. quod not. in l.
 quinquaginta. ff. de excus. tut. Nec ob-
 stat prædictis, q̄ tempus petendorum a-
 postolorum sit tantum. v. dierum. vt
 habetur 2. q. 6. ab eo, quia id verum de
 iure antiquo, hodie secus. in d. capitul.
 ab eo. supr. eo. in 6. & c. vt sup. Fatetur
 tamen quòd nedum hoc tempus. xxx.
 dierum datur parti ad petendum apo-
 stolos, imo etiam & iudici, vt tradat. vt
 in iuribus præalle. vnde tradere debet,
 etiam non requisitus, non tamen vide-
 tur puniri, nisi fuerit requisitus. facit q̄
 dicitur in simili. de expens. C. de iudic.
 properandum. §. sin autem alterutra.
 Stat ergo conclusio gl. in effectu, quod
 à tempore scientiæ sententiæ latæ inci-
 dat currere tempus petendorum apo-
 stolorum. Nam ab illo tēpore incipit
 tempus decennij, datum ad appellan-
 dum. l. ab eo. C. quomodo & quando
 iudex. Idem Guil. alleg. C. de temp. ap.
 l. i. idem gl. ff. de libell. dimiss. l. i. Host.
 no. tenuit q̄ currit à die appellationis.
 supr. eo. c. i. in 6. & in summa. eod. tit. §.
 qualiter. ver. iudex. & hoc sequitur hic
 Zenze. Mouetur primo, quia nulla spe-
 cies

cies dimissorium seu apostolorum potest cōcedi, antequam sit appellatum, quia non potest admitti, vel refutari appellatio, antequam sit interposita. & quia non eximitur quis à iudice per appellationem, donec appelletur. eius enim appellatio, quæ non est, non potest esse admissio, nec refutatio, nec exemptio. ff. de leg. 2. si ita sit scriptum. §. si sub conditione. 32. q. 2. quod no. & c. Moyfes. & quia appellans petere debet apostolos ipsos, & iudex dat illos appellanti, ergo non ante appellationem, 2. q. 6. post appellationem. ff. de lib. d. l. i. non enim debent xxx. dies currere ad eos petendos, antequam debeant peti, quia sic præscriptio curreret, cōtra non negligentem, contra id, C. de anna. excep. l. fin. & l. 3. in fin. Tertio, quia quæ ratione tempus, infr. quod habent apostoli dari, currit à tēpore appellationis, supr. eo. ab eo. in 6. C. eo. l. à iudicibus. ff. de lib. di. l. i. ergo & illud, infr. q. debent peti. aliàs citius current habenti petere, q̄ habenti dare. quod est absurdum. Quarto, quia cum hoc tēpus currat appellanti ad petendos apostolos, &

appellare possit in limite x. dierum. de
 re iudic. quod ad consultationē, si com-
 putantur à die sententiæ, contingit al-
 terum duorū, vel quod arctabitur ap-
 pellare ante decem dies, vel quòd non
 habebit nisi xx. dies. quod est absurdū.
 Ultimo, quia tempus currit appellāti,
 non ergo antequàm sit appellans. ergo
 ante appellationem interpositam sibi
 non currit tempus ad hoc. de appel. ab
 eo. in 6. Conatur respondere ad l. à iu-
 dicibus. C. de app. sed non curo multū.
 Pau. tenet gl. q̄ in istis xxx. diebus con-
 fundantur. x. dies, qui dantur ad appel-
 landum, quia appellatio, & apostolorū
 petitio fiunt coram eodem, & petitio
 apostolorum quæ est verbalis, tantum
 est accessoria appellationi. ideo vnum
 tempus computatur in alio. Ad ratio-
 nem Zenze. hoc tenendo, dic q̄ statim
 lata sententia potest appellare eos, &
 petere. Ergo statim datur negligentia.
 quia qui potest facere, vt possit, facere,
 posse videtur. ff. de regu. iur. qui potest.
 supr. de elec. c. pen. per hoc apparet re-
 sponsum ad illam secundam, & quartā
 rationem. Ad tertiam responde, quia
tempus

DE APPELLATIONIBVS. 41
tempus non currit danti ante appella-
tionem. quia ante est in mora dādi, cū
non debeant dari, nisi appelletur, & in
potestate eius nō est appellare, secus est
in appellante. Nō obstat vltima ratio.
s. quod tempus currit appellanti, & sic
antequam appelletur, non debeat cur-
rere, quia intelligitur de appellāte, qui
potest appellare. & postea appellat, vel
de appellante, id est, appellare volente,
&c. Glo. decernimus, pōderat literam
quæ non dixit declaramus, quia per viā
declarationis debuisset dici oppositū,
sed hic decernitur, & statuitur ius no-
uum, & ideo tex. vtitur hic verbo decer-
nimus. & non declaramus. fac. de reg.
constit. in 6. adde gl. in clem. general. de æ-
ta. & qual. glo. in clem. impressi. de elec. Fel.
in c. sedes. de rescri. do. Abb. & Felin. in c. 2.
in fin. de iudic. † Nota bene ex gl. secun- 13
dum do. Ant. q̄ constitutio noui iuris,
interlocutoria: quo ad ius, nō p̄pterea
dicitur declaratoria, ex eo quòd habuit
consonam consuetudinem, cum eo,
quod nouiter disponitur, licet dicatur
noui iuris introductoria, eo q̄ consue-
tudo ibi repugnat. de postul. præla. c. 1.

D 5

in gl. in 6. ideò faciendo ius de consue-
 tudine, ius non dicitur declaratorium.
 ad hoc. d. clam. despons. c. cum inhibi-
 tio, &c. Glos. contextu. quærit quando
 dicatur petitio fieri vno contextu. Re-
 spondet q̄, quãdo nullus alienus actus
 misceatur. ff. de testam. l. hæredes palã.
 §. fin. & sic debet fieri testamentum in
 scriptis, vt ibi habetur, & similiter ele-
 ctio. supr. de elect. quia propter. dicit
 tamen glo. quòd testamentum, & ele-
 ctio de necessitate debēt fieri, vno con-
 textu. & ita loquitur hic. non tamē est
 necesse quòd fiat, nec hoc dicitur. No.
 bene ex gl. quando aliquid dicatur fieri
 vno contextu. facit. l. duos. ff. de duob.
 re. & l. continuus in prin. ff. de ver. obl.
*adde tex. instit. de testa. in prin. v. sed cum
 paulatim. & ibi gloss. in vno contextu. &*
 quod nota in l. bonæ fidei. C. de pact.
 per prædicta dicit gl. quòd non est cu-
 rādum, an petitio apostolorum fiat v-
 no contextu, cum appellatiōnis inter-
 positione, an verò separatim. ab illa al-
 leg. no. ff. eod. l. i. in gl. fin. & in spec. de
 appel. §. sequitur. in fin. ad hoc quia a-
 lius

DE APPELLATIONIBVS, 43
lius est terminus. xxx. dierum datus ad
petendum apostolos supr. eo. ab eo. in
6. alius. x. dierum ad appellationē inter
ponendam, & ideo apostoli non sunt
de substātia ipsius appellationis, quan-
do ipsa fit. vt not. Arch. in d. c. ab eo. se-
cundum Zenze. † Glo. apostoli, quærit ¹⁵
qui dicātur apostoli in materia ista, an
intelligemus de Petr. & Paul. dicit glo.
quòd non: nam apostoli appellantur
hic, literæ dimissoria. ff. de lib. dim. l. i.
2. q. 5. ab eo. *adde pract. Pap. in for. appel. à
sen. diffin. in versi. apostolos.* & l. post ap-
pellationem. & de quadruplici co-
rum specie, & forma remittit gloss. ad
not. in Specul. eod. titul. in 4. parte. §.
sequitur. Guil. hic dicit quòd aposto-
lus, in hac materia, est breuis for-
ma instruens illum, ad quem appel-
latur, comprehendens votum iu-
dicis, à quo appellatur, & totius ap-
pellationis circumstantias. 2. quæst.
6. post appellationem, §. forma. &
dicuntur ab ἐπι, quod est suprā, &
σὺλον missio, id est, litera ad superio-
rem missa, & sunt quatuor species.

f. refutatorij, dimissorij, reuerentiales,
 & conuentionales: vt habetur in Spec.
 loco præalleg. vide gl. in l. præses. C. eo.
 supr. eo. cordi. in 6. &c. Glōf. nec petat
 opponitur q̄ sola cōparitio sufficiat, si-
 ne petitione, cuius contrarium hic in-
 nuitur, vnde opp. de. c. fin. à iudice. sup.
 eo. in 6. Sol. casus diuersitatis tollit cō-
 trariū, quia hic, quo apostolos, qui dan-
 tur, vt per illos iudex, ad quem instrua-
 tur. supr. eo. tit. vt supr. in 6. sed ibi agi-
 tur de reuocatione grauaminis, que fit
 ad effectum, vt iurisdictionem reassu-
 mat iudex, à quo, & ideo non est mirū,
 si plus arctatur circa apostolos appel-
 lans, quàm quando agitur de reuoca-
 tione grauaminis. Nam e contra plus
 arctatur iudex, à quo, quādo agitur de
 reuocatione grauaminis, quàm quādo
 agitur de apostolis. cum gl. cōcor. Pau.
 Dicit tamē, q̄ si iudex. infr. terminum
 iuris, post terminum à se datū, offert a-
 postolos, quòd illos tenetur recipere
 appellans, quia potest iudex morā pur-
 gare: imo plus dicit quòd etiam, si post
 tempus iuris, offert, tenetur recipere.
 licet non caderet in poenam, non reci-
 piendo.

piendo, quia dantur pro instructione, iudicis superioris assignat causam. quia hic text. non imponit poenam, nisi vbi non petat in primo termino, secundū Pau. Gl. videtur. querit, quid sit in casu illius, ver. verum, vel etiam in sequēti, videlicet, quando iudex dedit terminū certum, vel terminum iuris, cōparuit appellans in termino certo assignato, vel infr. tempus incertum, in casu sequentis. ver. ipso sic comparente iudex dat sibi nouum terminum ad illos recipiendos, in quo postea non comparēs an ipse videtur renunciasse appellationi. *adde praēt. Pap. in form. apostolorum. in s. infr. decem dies. Bar in l. 1. ff. de libell. dimiss. gl. prima dicit. q̄ forte fuit de mente, quod vltra secundam vicē, qua comparuerit, & petierit apostolos, non tenetur appellans comparere coram iudice, à quo, amplius pro causa prēdicta. & sic. si non comparet, non debet dici renunciare. deinde dicit, quòd tutius est, quòd si secundus terminus est. infr. terminum iuris. infr. quē, cū adhuc iudex, à quo est iudex, respectu actus huius, quòd teneatur comparere coram*

eo, in alio termino prorogato. dicit tamen, quod non putat, quod teneatur amplius petere, sed sufficit tunc solum comparere, & sic posset intelligi, quod primo dixit gloss. quod ultra secundam vicem non tenetur comparere, quia intelligitur ad effectum, ut teneatur petere. sed sufficit simpliciter comparere, & exhibere separatim recipere, sicut in simili dicit. supr. in decret. si à iudice. supr. eod. in 6. licet autem hoc tutius sit, quod est dictum: concludit tamen gloss. quod non putat, quod dici possit negligens vel renuncians, si non comparet ultra secundam vicem. quia aliàs sequeretur, quod iudex à quo posset eum urgere, & compellere ad comparendum singulis diebus, xxx. die quod esset absurdum, & sic intelligo dictum Paul. hic. dicit enim, quod iudex à quo potest statuere terminum, dum tamē statuat infra terminum iuris. ultra enim potest arctare appellan-tem, sicut nec tunc in causa non procedere contra eum. supr. eo. ut super. in 6. & est hic argumentum secundū eum, quod terminū iuris abbreviet iudex facit.

cod.

DE APPELLATIONIBVS. 47
eo. tit. cum sit. vbi de hoc. sed rectè con-
siderando hic non abbreviat, sed præ-
uenit terminū sibi à iure assignatū, sed
alij assignatū abbreviare nō potest re-
gulariter. 28. di. de his. de reg. iur. indul-
tum. in 6. nisi in casu in iure expressio: vt
d. c. cum sit, &c. Glo. infr. dictum termi-
num oppo. de ver. præced. Sol. q̄ vbi
certus terminus fuit assignatus ad pe-
tendos apostolos. ideo in illo, & nō an-
te debet fieri petitio. hic autē incertus
fuit assignatus. s. terminus iuris. ideo
sufficit. infr. terminum petere iterato:
Dicit tamen gl. q̄, licet dicatur termi-
nus esse incertus, quando simpliciter
respondet se daturum. infr. terminum
iuris: tamen secus putat, si respondeat
se daturū in termino iuris, vel vltima,
vel penultima die termini iuris, quia
tunc diceretur terminus certus assigna-
tus in quolibet dictorū triū casuum, &
ideo nō sufficeret ante terminū cōpa-
rere: & sic erit differentia, an iudex re-
spondeat se daturū infr. terminū iuris,
q̄a incertus est, & potest quādocūq; cō-
parere. i. ipsū terminū iuris, an vero di-
cat se daturū in termino iuris. Per p̄di-
cta infert gl. satis esse hic expressum, q̄

16 si aliquis est citatus, vel iussus, ut aliquid faciat, vel compareat, infra certum tempus, sicut quotidie fit. quod satis erit, quādocunq; infr. dictum terminū compareat: dum tamē congruo loco, & tempore compareat, vel faciat, quod incumbit, alleg. de dol. & contu. cum dilecti. de consue. c. fin. lib. 6. & de præben. si pluribus. eod. lib. & de elec. c. 1. & c. cupientes. §. quod si per xx. eo. lib. ex quibus possunt colligi exempla prædictorum, quando videlicet aliquid est fiendum infr. terminum. Quare autē in isto ver. similiter sufficiat comparere quādocunq; infr. terminū iuris, & non præcedēti, dic quod est ratio, quia sicut iudex liberatur hoc casu, dando quādocunq; infr. xxx. dies: sic etiā appellans debet liberari eos petēdo quādocunq; infr. illos quasi totum tēpus pro se sit indultum. arg. ff. de ver. oblig. l. stipulatio ista. §. inter certam, & ita cū momento. xxx. dierum sit ad hoc arctatus, supr. prox. respons. certo autem termino statuto à iudice ipse habet in illo apostolos concedere, & non ante. C. de dila. l. siue pars. sic eodem modo
appellans

DE APPELLATIONIBVS. 49

appellans ante istum terminum petendo liberari non debet. alias frustra esset terminus datus, ad hec alleg. Pau. not. in Spec. de dila. §. i. versi. quid si dicatur. de conuer. coniu. ex publico † per hoc 17 infertur, ad dubium, quod tetigit gl. videlicet quid si statutus est terminus ad petitionem actoris reo ad aliquid faciendum. infr. terminum, nunquid sufficiat reo illud tempus, quando cunque comparere. & sic opus est, actorem semper esse presentem, vt sic non circumducatur edictum. vt dicit Bar. ff. de ver. obli. l. qui ante calendas, q̄ quandoque statuitur terminus reo ad actum momentaneum expediendum, sicut est q̄ compareat. infr. certum terminum. & tunc reus potest venire in quacunque parte iudicij. vt dixit glos. hic tamen actor, ad cuius petitionem datus est terminus, non est contumax, vt circumducatur edictum, nisi vltima die termini actor non esset in iudicio, nec alias potest iudex reum licentiarere. ff. de iudic. l. & post edictum quia licet reus possit, quando cunq; velit. infr. terminum venire: non tamen est presumendum,

E

q̄ veniat nisi vltima die termini. quia
 reorum est fugere. arg. ff. de verb. obl. l.
 si ita stipulatus fuero. x. *adde tex. in l. in-*
ser stipulantem. §. i. ff. de verb. oblig. & bo-
sex. in l. properandum. in fin. princ. ibi pra-
ser fugientem. & ibi not. d. Ias. C. de iudic.
 quandoq; datur terminus ad aliquem
 actum, non momentaneum, vt ad pro-
 bandum in qua multa requiruntur. &
 hoc casu, si pars expectaret vsq; ad vlti-
 mam die, tunc nil posset probare. ideo
 reus tunc. infr. terminum potest veni-
 re quandoq; vult, debet tamen fa-
 cere citare actorem, vt veniat ad viden-
 dum testium iuramenta, articulos, &
 probationes: vt in authen. ei qui. C. de
 temp. app. & l. 2. eo. tit. cu sua gl. quare
 licet sciat actor, q̄ potest probari, infr.
 tempus statutum: nescit tamē qua die,
 vel hora, & ideo denuncianda est dies,
 vel hora: vt l. eum qui calendis. §. i. ff.
 18 quod vi aut clam. † quid si citatus est
 reus, vt veniat infr. i x. dies, duorū tres
 pro primo, tres pro secundo, & tres pro
 tertio, & peremptorio assignantur, vt
 compareat, comparuit in primo, & in
 secundo termino, & actor nō erat. non
 compa-

DE APPELLATIONIBVS. si
comparuit tamen postea in tertio, an
erit contumax. Ias. de Aret. dicit quod
sic, quia vltima mora nocet. ff. de peri-
cul. & commod. rei vend. l. illud. idem
Spec. in tit. de cita. §. videntur. ver. quid
si in primo, & ver. sed eo. Bar. in d. l. qui
ante Calendas, dicit quod hoc non est
verum, & putat quod non fit contumax,
quia sicut reus in prima, & secunda de-
latione non fuisset contumax, punire-
tur in expensis. de procur. querelam. &
not. Cyn. C. de iudi. l. sancimus. ergo,
actore non veniente, circumducitur e-
dictum ad rei petitionem, accusata acto-
ris contumacia. ff. de iud. l. post edictum,
& sic cautio non arctat eum. Item quia
secunda, & tertia fit ad puniendam ma-
litiam rei, si non venit in primo termi-
no. in auth. iubemus. C. de iud. Si ergo
reus comparuit in primo termino, ap-
paret quod secunda & tertia citatio e-
uanuit. cum eius conditio deficiat. Fa-
tetur tamen hæc vera, nisi iudex dixe-
rit expectandam partem ad vltimam
dilationem, vt d. l. & post edictum, de
offi. deleg. consuluit, & ideo si reus non
sit licentiatus. quia iudex vult ad alium

terminum expectare, erit cōtūmax in
 vltima, nec obstat. l. statu liberos. §. Sti-
 chus. ff. de statulib. vbi requiritur, quòd
 representet se in quolibet termino, q̄a
 ibi erunt tres dilationes datæ circa di-
 uersa, quia x. libræ in vno anno, & x. in
 alio. & x. in tertio anno debeant solui.
 hic autem ad idem erant duæ dilatio-
 nes secundum Bar. d. l. qui ante Calen.
 19 ff. de verb. oblig. & c. † Gl. oblatos. quæ-
 rit ad literæ intellectum, & declaratio-
 nem cuius expensis sint tradendi isti a-
 postoli? dicit quòd communiter serua-
 tur, quod expensis appellantis. contra
 quod glo. dicit facere hanc literam, que
 dicit eos offerri debere. & sic expensis
 offerre debentis deberent tradi ad in-
 star eius dicimus quod de libello, qui
 debet offerri expensis actoris ex eo, quia
 lex dicit, offeratur libellus, & c. r. C. de
 lit. contest. auth. offeratur canonizata.
 3. q. 3. ad diem. alias idem. de offic. ord.
 si canonici. in 6. 2. q. 6. ab eo. & l. eos. ad
 fin. C. eo. vbi dicitur quòd dari debent
 etiam non petenti. adde D. Fran. Cur. in
 add. ad Pract. Pap. in add. incip. isti apo-
 stoli. vnde ibi præcipitur, & hic simili-
 ter dari

DE APPELLATIONIBVS. 53
ter dari, & exhiberi & 2. q. 6. in fin. dicitur illos debere prestari. quod sic patet, quod gratuito id fieri debet. Ad hæc quia supr. co. c. 1. & c. vt super in 6 precipitur apostolos tradi debere. sed quod precipitur, imperatur, & necesse est fieri. 24. q. 1. quod precipitur, igitur & c. facit quod no de elec. vt prateritæ in nouell. His non obstat, concludit gloss. quod de facto seruatur contrarium, quod dicit gloss æquitatem habere saltem in delegatis, quos non est æquum soluere de suo. arg. de rescrip statutum. §. in super. & se. in 6. quasi velit quod de iure & de iuris rigore contrarium sit dicendum. quod tene menti, quia secundum hoc dixit gloss. idem seruari debere in locis, vbi cessaret consuetudo. Zēze. vero hic dicit, quod id, quod seruatur etiam de iure, s. quod dandi sunt apostoli expensis appellantis, quia ius precipit iudici, vt det apostolos, nō autem dicit, quod soluat expēsas. Nam si soluere tenetur expensas, officium suum erit sibi damnosum, cōtra id, quod habetur, de precip. cum ex officij. de ele. cum non deceat. in 6. Item, quia sic esset illaquea-

tus in dandis suis expensis, vt & puniretur xxx. pondo auri. C. eo. l. quoniam. Item, quia datio apostolorū est de processu. vt de proba. quoniam contra. sicut ergo de illo processu, nō dat copiā
 20 suis expensis, sic nec de isto. † Ultimo, quærit glo. an appellans teneatur recipere apostolos, & clausos, & sigillatos, si iudex nolit dare aptos. glo. dicit videtur, q̄ non, quia forte non posset non plenè factum narrare. arg. supr. eo. intimasti. & sic residet Zēze. Item, quia relatio debet parti exemplari: vt d. c. intimasti. C. de relat. l. 1. & 2. Sed apostoli dandi sunt sicut relatio. C. eod. l. à iudicibus igitur, &c. Item, quia apostolis debet opponi quare, & vtrum admitatur, vel refutetur appellatio. ff. de appel. recip. l. sciendum. supr. eo. c. 1. in 6. Si autem clausi essent, tunc appellans nesciret, an coram eodem iudice deberet comparere, & procedere, si non detulit, an coram superiore si detulit secundum Zenze. Paul. dicit q̄ æquū est, quod dētur aperti, cum sermo dirigat ad appellantem, vt sciat quid debeat facere, vel quem procuratorē mittere.
 arg.

DE APPELLATIONIB. 55

arg. d. c. intimasti. Si verò verba diriguntur iudici, tolerari potest quod dentur clausi. sed iudex debet certificare appellan-
lantem, an detulit, vel non, propter id, 21
quod est dictum. † Glo. aut si, querit quod
si appellans cum debita instantia petiit
apostolos, iudex respondet, se illos da-
turum, non adiecto aliquo termino,
vel nihil dixit, sed tacuit, quid erit? Re-
spondet quod non tenetur ulterius cõpa-
rere, à contrario literæ, & quia aliàs ef-
set inutile id quod dicitur. supr. proxi.
respon. Idem & multo fortius si dene-
gasset id, quod est expeditum in c. ab e.
supr. eo. in 6. & c. † Glo. vel infr. colligit 22
ex litera quod iudex à quo, si vult, potest
tenere impeditum appellan-tem. infrà
totum terminum iuris. Nam non co-
gitur apostolos ante dare. Nā licet satis
sit appellanti cum debita instantia pe-
tere, non teneatur postea petere. vt su-
prà dixi. tamen teneatur expectare finē
termini, vt videat, an iudex velit pur-
gare moram, secundum glo. hoc intel-
lige, vbi iudex dat terminum incertū,
quia si dat terminum certum, illo ela-
pso, amplius non expectaretur, in casu

E 4

tamen, quando incertus statuitur, vt dixi, nō videtur amplius requirere, sed oblatos bene potest recipere: vt supr. co. tit. si à iudice. in 6. ex quo enim semel infra terminum petiit, fecit, quòd debuit, & satisfecit iuri. vnde amplius non requireret secundum dom. Ant.

23 † Gloss. vltima quærit, quid esset, si expresse apostoli essent denegati. Respondet quòd tunc processus iudicis à quo esset nullus exinde factus, post denegationem. supr. co. ab eo. in 6. sic erit in casibus illis, in quibus surgit tacita denegatio. Deinde gl. ad declarationem decre. colligit ex litera septem casibus. quorū quatuor sunt contra appellan-tem, & tres contra iudicem, & duos alios addit declarando pœnam iudicis, & pœnam appellantis, & clara est, & expositiua literæ, ideo videte cā per vos.

S V M M A R I V M.

- 1 *Appellatio intra quantum tempus debeat prosequi: & quando incipiat currere tempus appellationis.*
- 2 *Appellatio extraiudicialis interponitur à futuro grauamine.*
- 3 *Terminus iuris non solum est ad prosequendum*

- quendum, sed ad finiendum.
- 4 Termino ad prosequendum appellationem lapsa, deserta est appellatio.
 - 5 Et quid sit tantum est lapsus de anno, & notorium est, causam infra terminum non posse finiri in residuo tempore, nec habet excusationem.
 - 6 Appellans, negans se appellasse, non auditur, si postea velit eam prosequi.
 - 7 Appellatione deserta, an iudex possit reassumere iurisdictionem.
 - 8 Appellans, si non prosequitur appellationem, an videatur tacite renuntiare appellationi, & consentire litigare coram iudice à quo.
 - 9 Appellatio extraiudicialis, an equiparetur iudiciali.
 - 10 A, dictio denotat separationem.
 - 11 Dies termini, an & quando computetur in termino?
 - 12 Tempus appellationis prosequenda, an currat à die interpositæ appellationis, an à die inchoatæ prosecutionis.
 - 13 Appellari an possit à futuro gravamine.
 - 14 Appellatione deserta ex lapsu anni, an iudex à quo poterit sententiam mandare executioni.

Sicut appellationem iu. Ponit dictū.
 Secundo addit pœnam, secunda ibi
 1 quod si. † Nota quòd tempus appella-
 tionis prosequende est annus in appel-
 latione extraiudiciali, sicut & in iudi-
 ciali, de app. cum sit Romana. Secūdo
 nota à quo tempore currat tempus ap-
 pellationis prosequendæ, quia à die in-
 terpositionis, appellationis, vbi præte-
 rito grauamine interponitur, vbi autē
 à futuro, tūc à die grauaminis illati, de
 quo per doc. de appel. cōstitutus. & hic
 2 est casus. † Tertio not. quòd appellatio
 extraiudicialis interponitur à futuro
 grauamine. Et no. quòd terminus iuris
 non solum est ad prosequendum, sed
 3 ad finiendum. † Et not. quòd aliud est
 statuere terminū ad prosequendum, &
 aliud ad finiendum. per quod videtur,
 quòd habens terminum ad prosequen-
 dum non habet ad finiendum. ad hoc
 4 quod no. de app. ex insinuatione. † No.
 ultimo effectū lapsus termini ad prose-
 quendum, quia eo lapso deserta est ap-
 pellatio, adeo q̄ appellans eam prose-
 qui non potest. *adde tex. in auth. ei quē
 appellat cū ibi not. per gl. & Dd. C. de temp.
 appel.*

DE APPELLATIONIB. 59

appel. Quæro quid si tantum est lapsum 5
de anno, quod certum est, & notoriū,
quòd causa infr. terminum non potest
finiri in residuo tempore, nec excusa-
tionem habet: Dic quod sibi imputet,
qui se arctavit. 2. q. 6. ei qui. de offic. de-
leg. consuluit. Iudex tamen appellationis
nō poterit reassumere causam, do-
nec totū tempus sit elapsum. de elec.
commis. in 6. secundum Guil. & Zēze.
Quæro an sufficiat mittere procurato-
rem, eo. s. procuratore nō prosequēte.
Paul. quòd non. ff. mandat. si procur. §.
si tutores. & not. eo. tit. in Spec. §. nunc
breuiter. ver. item quid si pars. & in
v. sed pone. † Nota q̄ appellans negans 6
se appellasse non auditur si postea eam
velit prosequi. arg. de ap. per tuas. Paul.
† Quæro an iudex à quo possit reassu 7
mere iurisdictionem deserta appella-
tione. Paul. hic dicit quòd si iudex non
detulit ex desertione appellationis re-
assumit iurisdictionem, quādo est ap-
pellatum ab interlocutoria, Si verò iu-
dex detulit, tunc dicit, quòd non pote-
rit reassumere iurisdictionem in prin-
cipali, nisi ei facta fuerit remissio per iu

dicem ad quem, quia per dilationem totius causæ cognitio est in ipsum trās-lata, de app. cum appellationibus. in 6. d. Ant. dicit se iā de hoc dubitasse. sentit etiam Paul. hic q̄ delatio iudicis operetur, quòd etiam appellatione deserta non reassumit iurisdictionē, nisi fiat à superiore remissio. Ad hoc, quia, ex quo detulit, transfusa est iurdictio in iudicem ad quem, non reassumet. ergo quicumq; sit euentus appellationis, quia iudex ad quem non habet cognitionē ex viribus appellationis, sed ex viribus delationis quæ sola ex se absque appellatione transfert causam in superiorem. d. c. cum appellationibus. habet enim illa delatio vim' cuiusdam relationis ad superiorem, quæ sola ex se negotium ad superiorem transfert. C. de rela. l. i. Ad hoc quod no. Doc. de appel. vt debitus. vbi dicunt quòd iudice, ad quem, pronunciante iniustā appellationē, non reassumit iurisdictionem iudex à quo, nisi ad eum fiat remissio. qua enim ratione pronūciatio contra appellationem facit, iudex non reassumit, eadem ratione nec deserto. appel-

DE APPELLATIONIBVS. 61

Appellatio enim nō est illa quæ defert. quia nulla. ergo nec defertio hoc operabitur, & satis videtur hoc æquum & rationabile secundū eū. Sed in oppositum alleg. quod no. in d. c. cum appellationib. in glo. in ver. refutari & super ea. vbi possunt partes volūtariæ reuerti ad iudicem, qui detulit, quia remansit habitu iudex. licet exercitiū fuerit trās-latum ad iudicē ad quem. Sed respōde quòd ibi cognoscet ex vi tacitæ prorogationis partium. exigitur ergo aut cō-sensus partiū, aut delatio iudicis. † Sed 8 diceres tu eo ipso, quòd pars non prosequitur appellationem, videtur tacitè appellationi renunciare, & consentire litigare coram iudice à quo, & sic dicitur posse cognoscere. *adde Bar. in l. postquam liti, ver. op. & sum. in glo. C. de pact.* Respondet quòd licet videatur velle appellationi renunciare. non tamē videtur per hoc consentire in iudicem à quo, quia cū hoc stat q̄ potest velle litigare coram iudice ad quem ex viribus delationis, ex quo delatum est. & per hoc operari potest delatio, etiā data nullitate appellationis. In cōtrariū

determinat gl. in d. c. cum appellatio-
 in verbo remittenda. s. q̄ deserta appel-
 latione iudex à quo reassumit iurisdic-
 tionem, quia delatio illum effectum,
 q̄ causa sit translata in superiorē, ope-
 ratur conditionaliter, si appellans pro-
 sequatur. Ad hoc videtur casus secun-
 dum do. Ant. supr. co. cordi. in 6. ver. q̄
 si appellatio. vbi etiā delatione data
 dicitur q̄ appellante, reputabitur non
 appellans, & ad prioris iudicis redibit
 examen in expensis condemnandus.
 apparet ergo quòd tunc non est neces-
 saria remissio, quia ius remittit, & rein-
 tegrat potestatem iudicis, quòd verius
 putat, quia negare nō potest, quòd ap-
 pellatio iūcta delatione operatur hūc
 effectum, quòd deuoluatur iurisdic-
 tio ad superiorem. cessante ergo appella-
 tione ita, quòd habeatur pro nō facta,
 reassumit iudex à quo causam. nō ob-
 stat, quòd no. doc. de appel. vt debitus,
 quia loquuntur doc. quia appellās pro-
 sequitur licet succumbat. Ad hoc quia
 delatio se habet accessorie ad appella-
 tionem, si non prosequitur appellatio
 euanescit & fingitur nō fuisse. ergo nec
 accessio-

DE APPELLATIONIB. 63

accessoriū delationis. & hoc est tenen-
dum quicquid hic sentiat Paul. & sic
dicit se de facto consuluisse. &c. Gloss.
extraiudicialem iustificat literam per
decret. constitutis. supr. eod. vbi etiam
Inno. idem tenebat, quod dicitur hic,
erat tamen verius. Inno. in c. bonæ, co-
tit. quia dicebat primò, quòd in prouo-
catione nō incipit annus, nisi à die qua
factum est contra prouocationē. quia
extunc incipit prouocatio tenere: vt
dicit in c. cōstitutis. postea dicebat pro-
uocationis diem attendi: vt d. c. bonæ.
Sed primum est verum, quando appel-
latur à futuro grauamine. secundū vbi
ab illato. vt hic secundum Guil. 6. de
elec. cum inter canonicos. & c. bonæ.
&c. † Ultimo glo. opp. quòd æquipare- 9
tur appellatio extraiudicialis iudiciali:
vnde opp. de not. supr. eod. bonæ. post
Host. Sol. quo ad id de quo hic in litera
dicitur æquiparantur. in multis autem
aliis differunt, vt not. in d. c. bonæ vbi.
12. differētia ponuntur. de quibus etiā
per Inno. in c. dilecti. de ma. & obed. de
his quæ fi. à ma. par. c. l. secundū Guil.
&c. † Gl. à die opp. hic videtur innuere 10

quod pars diei, in qua interponitur appellatio, cedat lucro appellantis, cum ista dictio A, separationē not. vt no. de preben. statutum. in 6. & l. ratio. §. si per venditorem. ff. de act. empt. *adde de hac dictione Bar. in l. ratio. §. fin. ff. de act. emp. Bal. in l. à colligato. C. de nup. Alex. in cons. 42. incipien. in causa & lite. in 3. volum. Alexan. in cons. 114. in 5. volum.* sed hoc videtur esse falsum, quia imo videtur computādum esse tempus de momento ad momentum. de re iudi. quod ad consultationem. & C. eo. aut. hodie igitur, &c. Sol. gl. hic in tempore dato ad prosequendum appellationē, contrarium procedit in tempore dato ad appellandum. Ad primum gl. alleg. pro concor. decre. pia. de excep. in 6. de restit. spol. frequens. eod. lib. Ad hoc etiam facit secundum Zenze. quia dies quo cautio promittitur non computatur in termino. ff. si quis cautionib. l. 1. nec dies receptionis literarum in termino dato iudici ad causam finiendā. supr. eo. super eo. el. 2. nec dies qua exceptio excommunicationis proponitur in 8. diebus datis ad opponendum. vtd.

DE APPELLATIONIBVS. 63
vt d. c. pio. nec dies in quo spoliato opponitur. in x. diebus datis ad opponendum illam. de restit. spol. frequens. in 6. nec dies in qua citatoria recipitur. 4. q. 5. quisquis, nec dies annotationis bonorum in anno dato ad recuperandum bona. ff. de requiren. reis. l. i. In contrarium facit quod dictum est de tempore x. dierum, dato ad appellandum, quia dies sententię late in illo computatur. 2. q. 6. anteriorum. ff. quando appellandum sit. l. i. §. dies. sic & in numero lx. dierum à tempore diuortij ad accusandum. ff. de adul. l. patri. §. i. & dies delatę bonorum possessionis computatur in centum diebus, datis ad illam petendam. ff. de succes. edict. l. i. §. dies, & §. q̄ dicimus dies natiuitatis etiam computatur in 25. anno dato pro restitutione petenda. l. 3. §. minorem. ff. de mino. & hoc vltimum placet Zenze. pro hoc etiam facit in arg. iste tex. qui dicit à die interpositionis. Nam si dies non computaretur, non curreret annus à die interpositionis. Nam si dies non computaretur, nō curret annus à die: sed post diem, nisi exponas à die. s. finita ad hoc

F

*adde facere in fin. quod nota per gl. in l. 2. §. creditum. in versi. post nuptias & ibi Bar. & Dd. ff. si cert. pet. a. quia favore rei iudicariæ seu actus iudicialis, pro quo præsumitur & odio præscriptionis annalis, sic videtur annus computandus per no. in d. §. dies, & §. minorem. Ad cōtraria dicit, q̄ in eis dies, in qua fit aliquid, nō computatur: quia sic in illis iurib. cauetur. vel quia in eis non est favor actus iudici, sicut hic. vel odium dat causam tali cōputationi. † sic ergo colligemus practicam seu theoreticam, an diēs termini computetur in termino, quia aut est favor q̄ non computetur, & computabitur, aut est favor, quòd nō computetur, & odium, quòd computetur, & non computabitur, aut indifferēter se habet materia, & tunc dies termini non deberet computari. *de hac materia habetur plenè per dom. Ias. in l. 1. in pen. & ult. c. 1. ff. si quis cautio.* nam, vt mihi videtur, cōputantur in termino, nisi vbi ius exprimit. sic dicit hic Guil. certe cū terminus tendat communiter ad tollendum ius, partis favor est, quòd dies nō computetur, & odium, quod computetur,*

putetur,

DE APPELLATIONIBVS. 65

putetur, & sic videtur per suam theoricam, quòd non debet cõputari. omnis enim pœna odiosa est. de reg. iu. in pœnis. in 6. Bar. & Bu. in l. i. ff. si quis caut. dicunt quòd aut statuitur terminus, vt infr. tres dies sic facias, & non computabitur dies statuti termini. ff. de verb. oblig. l. eum qui calendis, aut est statutus terminus, dicendo facias hoc de hinc ad x. dies, & computabitur de momento ad momentum do. Ant. credit sic dicendum, quòd si statuitur terminus per aliquam dictionem notantem extremitatẽ, vt ab hinc, vel ab hac hora. & tunc computatur dies termini. Si autem non est aptum tempus notare extremitatem minimam, vt ab isto die vsq; ad x. dies, idẽ quod statim dicetur. Quandoq; non adiicitur aliqua dictio notans extremitatem, & tunc si statuitur terminus ad tollendũ priuilegium speciale cõtra ius commune, computabitur dies. l. 3. §. minorem. ff. de min. Si statuitur ad aliud, & tunc si cursus termini ordinatur in fauorem, computabitur dies termini, si cursus termini ordinatur in odium, quia ad tollendũ fa-

uorem, & inducendam poenam, tunc dies termini non computabitur, quia tunc non fit computatio de momento ad momentum. ad hoc quod no. gl. de elec. cum in cunctis. ex hoc apparet decisio principalis puncti gl. An. s. in casu cle. dies computetur in anno, quia cum hoc tempus ordinetur in tollendo ius defensionis, non computabitur tempus de momento ad momentum. hæc vera nisi aliud ius exprimat, quia tunc in casibus suis standum est, ei, quod determinat ius. † Sed prædicta intelliguntur in dubio, & per hoc apparet responsum ad motiua Zenze. Redeo ad gl. in ver. scire debes, & opp. & videtur quod tempus appellationis proseguenda non currat à die interpositionis appellationis, sed à die inchoatæ prosecutionis, vel à tempore sententiæ statim, vel post duos menses. Vnde opp. de. l. fin. C. de temp. app. & in auth. de iudi. §. appellationes. colla. 6. & quod ibi not. & per Hosti. de app. ex ratione. Sol. glo. q. de hoc olim erant opi. vt colligitur ex no. in iuribus alleg. & gl. refert se hæc opi. olim disputasse. & v. erant circa hoc opinioniones, vt
no. in

no. in dictis locis, vt ex not. in dictis locis colligitur quas hic gl. refert & finaliter concludit pro opinione quæ hic approbatur, quæ gl. iustificat aliquibus mediis, etiam inspecto iure antiquo, sed non est necesse instare, cum habeamus hic decisionem, & sic amplius nõ fit dubitatio, ex quo est casus decilus. l. ancillæ cum ibi no. C. de furtis. *adde Imol. in clem. ne Romani in primo notabili. supr. de elect.* Ad contraria respondet, vt dicit glo. in quibus non est necesse instare. quia esset vt plurimum declarare leges. quod nõ expedit canonistis, potestis etiam dicere ad l. fin. C. de temp. app. quod corrigitur per hanc decret. saltem in foro ecclesiæ. sic & eodẽ modo ad illud authenticum de iudi. §. appellationes, col. 6. secundum Zenze. Quia melior est solutio gl. vt iura iuribus concordetur de elec. cū expediat. in 6. † Glo. à futuro opp. quòd à futuro 13 grauamine non possit appellari. vnde opp. d. ca. dilecto. & quod ibi not. supr. de app. Soluit quòd contrarium procedit in actu iudiciali, quod in iudicio nõ licet appellare, nisi grauamine iam

illato, subaudi, vel comminato, vt in
 cōtrario, & sic sufficit illatio re, vel spe,
 per comminationem. eo. tit. cū cessan-
 re. de quo. in spe. eod. tit. §. in quib. ver.
 86. Hic autem loquitur in actu extraiu-
 diciali, vbi potest appellari à futuro gra-
 uamine. Exemplū si appellatur, ne fiat
 electio, nisi canonica, vel ne fiat nisi
 denominato per maiorem partem ca-
 pituli, vel possessor inquietetur in pos-
 sessione. Nam ex tunc demum, quādo
 factum erit contra appellationem cur-
 rere incipiat tempus, vt hic dicitur &
 facit. supr. de elec. auditis. & c. constitu-
 tus, & c. bonæ. & hic est intentus literæ
 glo. sequentes sunt faciles & literales.
 Glo. impedimentum attingit secundā
 partem, quærit cum multipliciter pos-
 sit esse impedimentum. s. ex parte iudi-
 cio appellantis & appellati iuxta not.
 supr. eo. ex ratione. & in Spec. eo. tit. §.
 nunc breuiter. an habeat locum, quod
 hic dicitur, respōdet quòd sic, cum in-
 distinctè loquatur, quid autē si impedi-
 mentum proueniat, factò tertij habe-
 tur. supr. eod. significauit, & ff. de dolo.
 l. arbitrio. §. dolo, quia currit tempus,
 sed

sed datur actio de dolo contra illum, si sit soluendo, aliàs restitutio. *adde Alex. in add. Bart. in l. autem ei qui appellat. C. de temp. appel.* Item. quòd si factò partis habetur. *infr. c. proxim. coram quo autem debeat fieri fides de hoc impedimento. dicit quòd coram iudice ad quem, si est appellatio interposita per not. C. eo. l. preses. sed qualiter fiat fides de dicto impedimento. Spec. in §. nūc breuiter. ver. quid ergo tacet quòd sufficiat facere fidem per iuramentum. & sic dicit Clementem quarum pronunciaffe idem Bar. ff. qui ex caus. in possess. ca. l. 2. §. fin. do. Pet. contra per l. fin. C. de temp. app. vbi dicit euidentissimis probationibus debere de eo fieri fidē. & quia etiam non sufficit quem verè impeditum nisi protestetur: vt de re-script. plerunq; & c. i. vt de app si iustus metus, & de no. opp. nun. l. de pupillo. §. si quis ipsi pratori, & c. † An autē de- 14
serta appellatione ex lapsu anni possit iudex à quo mandare sententiam executioni. Inno. quòd sic. in d. c. ex ratione quātum autem debet impedimentum esse, vr habeat secundum annum,*

dic sufficere quodcunque modicum, si semper fuit diligens, si vero aliquando fuit negligēs. tunc si inchoavit causam prosequi tali tempore quo poterat finire: idem alias negligentia corrodit diligentiam.

S V M M A R I V M.

- 1 *Appellatio si impeditur prosequi, an propter impedimentum subducatur aliquid de tempore prosequendi. Et quid si fiat compromissum, an currat instantia prosequendi, & quis iudex possit precipere executionem appellationis. & nu. 2. 3. & 4.*
- 5 *Compromissum secundum, an faciat expirare primum?*
- 6 *Compromisso durante, vel expresso consensu partium, quare non currat tempus.*
- 7 *Compromittentibus, an currat tempus?*

QVandiu appella. Primo ponit dictum. Secundo ab illo exceptionē. secunda ibi: nisi. Et supplet in tribus. aut. si tamen. C. de temp. app. Primo in eo, quod dicit de expresso cōsensu. Secundo in eo, quod dicit de termino hominis. Tertio in exceptione, quam facit,

facit. † Nota primò, quòd impedimen-
 tum surgens ex expresse consensu par-
 tium detrahit de tempore, dato ad ap-
 pellationem prosequendam. † No. ca. 2
 sum in quo iudex supplet ex officio pro-
 sequendo talem, quando est inchoata
 ad publicam utilitatem, ita quod im-
 minet periculum publicum ex dilatio-
 ne, vide supr. de app. oblat. & quod no.
 in cle. si duob. vt lit. pen. per d. Ant. Ex
 hoc not. Guil. quòd vbi interest tertij,
 vt reipublicæ, vel Ecclesiæ, vel priuati,
 cogi partes litigare, vbi est periculum
 animæ litigantium. de collu. c. 1. de lib.
 oblat. c. 2. in fin. † Quæro an compro- 3
 missum, vel cōsensus partium, habeat
 impedire cursum temporis ad appel-
 landum. Pau. quòd non, quia hic lo-
 quitur de tempore ad prosequendum
 tantū. ideo secus in tempore dato ad
 appellandum, & potest esse ratio. quia
 isti x. dies dantur parti grauatae, & ad su-
 spendēdum effectum grauaminis. Sed
 tempus prosecutionis datur vtriq; par-
 ti, ideo cōsensus communis facit illud
 dormire, vt hic. Item illi x. dies dantur
 ad transferendum causam ad superio-

rem, & non ad litigandum. vadens autem ad arbitros, nec appellat, nec facit aliquid loco eius, vel quod fortiatum eius effectum, sed tempus ad prosequendum datur ad litigandum, quod faciunt euntes ad arbitros, & sic non currit tempus. C. de inoffic. testam. l. contra maiores, 4 secundum Pau. † Quæro quis erit iudex qui habet præcipere prosecutionem: dicitur quod iudex appellationis. de rescrip. dilec. 2. vel etiam iudex à quo est appellatum, supr. eo. cum sit Romana. & no. de rescrip. c. fin. secundum Zenze. † Tertio prosequitur hic Paul. quare secundum compromissum facit expirare primum. & non secundum compromissum facit expirare iurisdictionem delegatam præambulam, quod est expeditum. de offic. deleg. significantibus. & in Spec. 6 de arbit. §. finitur in fin. & c. † Quæro quarto de ratione, quare interim durante compromisso, vel expresso consensu partium, non currit tempus, adde Alex. in add. ad Bar. in auth. si tamen. C. de temp. app. Fe. in c. ex ratione. extr. de appel. dicit hic Guil. quod est ratio, quia hoc tempus est datum in fauorem partium. & sic

DE APPELLATIONIBVS. 73

& sic illi renunciare possunt in parte,
 vel toto. C. de temp. app. l. fin. de offic.
 deleg. de causis. cum si. quod intelligit
 hic Guil. vt compromissum impediatur
 in casibus, in quibus possunt compo-
 nere, alias contra. de transac. super. eo.
 & c. fin. de preben. in fin. r. q. 2. quā pio.
 de transac. statuimus. Glo. i. dicit vnde
 sumi potuit hæc cle. Adde q̄ sumi po-
 tuit, etiam ex aut. de his, qui integrè ad
 appel. §. i. & se. & ex no. per Inno. supr.
 eo. ex ratione, & per glo. de renun. ve-
 niens. & in Spec. eod. tit. §. vt breuiter.
 ver. item. fallit secundū Guil. & Zenze.
 † Glo. compromissum opp. quod imo 7
 currit tempus cōpromittētibus. vnde
 opp. de. c. si compromissarius. i. respō.
 de elec. in 6. Sol. gl. ibi in tempore dato
 ad eligendum, quod currit eligētibus,
 licet cōpromiserint, hic autē tempore
 dato ad prosequendum appellationē.
 Ratio diuersitatis no. in cōtrario, quia
 hic consentit præscribentes, & ille con-
 tra quem præscribitur. ibi consentit so-
 lum ille contra quem præscribitur, &
 ideo non præiudicat præscribenti, cum
 ibi proueniat compromissum solum à

facto eius contra quē præscribitur, hic ex facto vtriusq; no. Inn. de elec. ne pro defectu. vel dic, q̄ ibi non est verū com promissum, sed iuris eligēdi trāslatio, quo quis non vtitur, per se, vel alium. ideo currit tempus secundū Zenze. q̄ autem hic dicitur tempus nō currere, procedit durante compromisso. per q̄ glo. infert, q̄ eo finito statim curret, & sic si infr. tempus compromissi compromissarius non pronunciat, vel pronunciat, si appellans vult soluere pœnā & prosequi appellationem, poterit id fieri, & statim tunc currit tempus, *adde Bal in l. eos. §. apostolos. C. de ap. & Alex. in add. ad Bar. in aut. si tamen. C. de temp. app.* Ratio, quia talibus modis finitur compromissum, quinimo plus dicit gl. s. q̄ etiam, ante finitū compromissum, per lapsum termini, vel per p̄nūciationē, potuisset appellans redire ad iudicem, à quo soluendo pœnam, & sic soluēdo compromissum iuxta no. de offi. dele. significantibus. in 4. gl. Nec obstat prædictis hæc litera: imo potius facit prout glo. quia hic solum durante tempore compromissi, dixit, non currere tempus.

DE APPELLATIONIB. 75

pus, unde hæc cle. non tollit benefici-
 cium iuris, quo potest contradici dato
 arbitrio soluendo pœnam, C. de arbit.
 l. i. aliàs iuris authoritate quis decipe-
 retur, & metu perdendi prosecutio-
 nem appellationis cogeretur stare ini-
 que sententiæ, vel ius prosecutionis in-
 defensum dimittere, contra illud. ff. de
 petit. hæred. l. illud. secundum Zenze.
 aut dixit gloss. hic, quòd soluendo pœ-
 nam potest post tempus compromissi
 redire ad iudicium, est verum, nisi sit
 dictum in compromisso, quòd pœna
 totiens cõmitratur, quoties fuerit con-
 tra factum, & nihilominus compro-
 missum ratum maneat. quo casu, non
 possit redire ad iudicem durante tem-
 pore compromissi, vel laudo lato. al-
 leg. no. in sum. de arbit. §. qualiter con-
 stituatur. ver. sed ex quo semel. & vn-
 de. se. igitur, secundum præmissa. & in
 ver. si compromisso, secūdū Lap. facit.
 ff. de arbitr. l. si duo. §. fin. & quod not.
 eod. titul. l. 2. &c. Glo. vel alias quærit
 quæ potest esse causa, quæ mouet con-
 trahentes ad paciscendum, vt non
 currat tempus. dicit glo. forte pestis,

vel alia similis causa superueniens in
 loco, propter quem disposuerunt di-
 uertere & separare ad tempus à loco, &
 conuenerunt, quod interim non cur-
 reret tempus. Idem dicit Paul. si nuda
 voluntate desistunt, q̄ intellige quādo
 faciunt ex expresso consensu, & aduer-
 tendum, vt dicit glo. in princ. q̄ in hoc
 casu hæc cle. supplet auth. allegatum
 in i. glo. Glo. expresso quæro, an suffice-
 ret tacitus consensus, vt quia simul ap-
 pellans, & appellatus redeunt ad domi-
 cilium, vel longam peregrinationem
 simul arripiunt, an sufficiat, vt interim
 non currat tempus, dicit gl. quòd non,
 per hanc literam à contrario, quæ re-
 quirat expressum consensum interue-
 nire. vnde imputat sibi appellans, qui
 expressam conuentionem nō fecit, vel
 procuratorem non dimisit ad prose-
 quendum. hoc tene. licet Guil. conetur
 defendere, q̄ tacitus sufficiet. sed non
 bene, quia à verbis literæ non est rece-
 dendum, secūdum Zenze. & Pau. facit,
 quòd non. supr. eod. his qui contra cer-
 tam. in glo. ab homine ponderat hanc
 literā. quæ non solum loquitur in tem-
 pore

pore iuris, sed etiā hominis. per quod
 dicit gl. hic esse secundū per quod am-
 pliatur auth. alleg. in i. glo. dicit Pau. q̄
 ampliat ad tempus hominis, siue sit sta-
 tutum à iudice, siue ab appellante, se-
 cundum Pau. quicumq; terminus sit,
 qui tamen potuerit à iudice statui. de
 quo. de app. ex insinuatione, secundum
 Zenze, &c. Gl. currere, quærit de intel-
 lectu literæ, & respondet, quòd intētus
 literæ est, quòd interim dormiat tem-
 pus, & non currit. *adde Mathes. in nota-*
bilibus suis in 2. car. no. quod tempus instan-
tia. finito autem cōpromisso, vel tem-
 pore limitato ex expresso consensu par-
 tium solum habebat de tempore ap-
 pellationis prosequendę, quod superat
 tempore compromissi, vel expressati
 consensus, non autem integrum tem-
 pus, quod datur à principio ad prose-
 quendum. alleg. no. in simili. de rest. in
 integ. ele. vna. & ff. eo. qui. caut. ma. ab
 hostibus. §. sed quod simpliciter. Nec
 obstat de elec si electio. in 6. quia diuer-
 sitas casus tollit contrarium. &c. Glo.
 nisi forte ponderat literam, quæ addit
 terminum, suppletur aut. præalle. &c.

Glo. imminere ponit exempla, quādo possit imminere periculum, puta quādo est quæstio de causa electionis, seu de matrimonio spirituali, vel etiā carnali. supr. eo. oblata. & vt lit. non contest. quoniam in aliis quæ celeritatem desiderant, de quibus plenè in c. fin. de elec. in 6. Glo. vlt. declarat, & exponit literam.

S V M M A R I V M.

- 1 *Appellatio ab interlocutoria, vel grauamine ex quibus causis possit iustificari vel impugnari.*
- 2 *Appellans debet causas in appellatione nominatim exprimere, & expressè nec sufficit tacitè, vel in genere exprimere, & num. 3.*
- 4 *Si appellatur ab interlocutoria, an sufficiat appellantem exprimere illam iniustam, licet non exprimatur, in quo sit iniusta.*
- 5 *Et quid si appellans velit prosegui alias causas, quam expressas, tamen notorias, an possit?*
- 6 *Notorias, an, & quando releuet ab onere probandi. de appel. c. appellanti.*
- 7 *Appellans an possit prosegui alias causas præter*

DE APPELLATIONIBVS. 79

præter expressas in appellatione.

§ *Græuaminis veritas potest, & debet probari coram iudice ad quem ad iustificandam appellationem, licet de hoc non fuerit facta probatio coram iudice à quo.*

Appellanti ab interlo. Duæ sunt partes, sicut duo sunt dicta, secūda ibi, nec processus. † Not. quòd appellatio ab interlocutoria, vel grauamine non potest iustificari, vel impugnari aliis causis, quàm deductis coram iudice, à quo, & sic in isto appellans, & appellatus à pari iudicantur. quod no. Not secundo, quòd causæ in appellatione debent esse nominatim expressæ, nec sufficit, quòd tacitè exprimantur, vel in genere ad hoc. de app. constitutus non sufficit ergo illa protestatio, de qua ibi. adde Bar. in l. i. §. *uid ergo. ff. de app.* & ibi Alex. in apostill. † Quarto, an per hoc capitulū exigatur maior expressio causæ appellationis, quàm requireretur olim per c. vt debitus. supr. eo. & c. cordi. eod. tit. in 6. dicit hic Guil. quod non satis est nominatim expressa causa, & per demonstrationes, & interlocutiones de ea cō-

G

stat. Quædam autem prosequitur hic Pau. de appellatione à diffinitiva, in qua nõ exigitur expressio cause, & quomodo ex alijs potest iustificari, omitto, vt expedita. de ap. vt debitus Et an sufficiet, alteram ex causis probare, etiam omitto. per not. de rescript. c. 2. de iudi. exhibita. de app. significante. & de proba. licet causam. Quæro, an hæc cle. locum habeat in appellatione interposita ad Papam. Zenze. quòd sic, quia cle. loquitur indistinctè. ideò licet aliàs habeat iurisdictionem per viam querelæ, tamen non potest causa appellationis iustificari, nisi ex causa deducta, &c.

† Gl. 2. opp. de no. per Inno. de no ope. nun. c. pen. vbi tenet, quòd si appellatur à interlocutoria, satis est appellan-tem exprimere illà iniustam, licet non exprimat, in quo sit iniusta, vel quare, glo. respondet, q̄ ibi ponitur opi. Inno. quæ hic reprobat. nam & ipsemet in præalle. c. in alia parte dicebant q̄ hoc est minus generale verbum, sic appella-re. Host. autē ibi tenebat cōtra op. Inn. & hæc opi. Host. hic approbatur. quæ etiam placebat Spec. vt refert glo. & pro hoc

DE APPELLATIONIBVS. 81

hoc facit, quia aliàs non est differentia inter appellationē à diffinitiuā, & inter appellationem ab interlocutoria, cuius contrarium vult apertè hæc decre. vt debitus. supr. eo. tit. & q̄ ibi no. in 6. Nam in appellatione à diffinitiuā, non est necesse exprimere causam, vt dictus iuribus. & l. scio. ff. de app. & sic, si idem esset in interlocutoria, non esset differentia inter ipsas, contra iura prædicta, an autem sententia lata super peremptoria dicatur interlocutoria, an verò diffinitiuā, remittit gl. ad no. infr. eod. cle. fin. Pau. hic in principali p̄ucto gl. saluat opi. Inno. & no. quia dicit illam procedere in interlocutoria, cuius iniquitas detegitur ex allegationibus iuris. de no. ope. nun. significantibus. de testi. significauerunt. & de rescri. significante, & c. Rodolphus. & seq. de iudi. exhibita. de libel. ob. c. 2. non enim tūc opus est exprimi, cū ex ipso tenore sententiæ appareat iniquitas. supr. tit. 1. pastoralis. Sed vbi iniquitas debet detegi ex allegationibus, & probationib. facti. ita quòd quæstio est facti, & non iuris, habet locum, q̄ dicitur hic, quia

opus est eam exprimere in appellatio-
 ne ab interlocutoria. s. quando sit iniu-
 sta, secundum Pau. quem prosequitur
 Lab. nec obstat quod dicit gl. ista noto-
 rietas non excusat ab expressione, quia
 intelligenda est de alio notorio, quàm
 de notorio ex actis cōstante, vel tenore
 sententiæ, quod est valdè notādū, certe
 si hoc est verum, sufficeret vbiq; ex
 actis aperte cōstaret iniquitas, quia suf-
 ficeret dicere tūc, appello propter ini-
 quitatem sententiæ, quod est euidens
 ex actis, &c. Glo. iudicis quærit quid si
 appelletur à grauamine partis. Respon-
 det quòd in illa, secus à contratio lite-
 ræ. Item, quia illa etiam ex futuro gra-
 uamine potest iustificari: vt supr. e. cle.
 sicut appellationē. quod nō est. quādo
 appellatur à iudice, vt ibi fuit dictum.
 † Glo. alias quærit, quid si velit psequi
 alias causas, quàm expressas, tamē no-
 torias, an possit quidam, quod sic per
 c. 2. vt lit. nō contest. & quod ibi not. in
 1. glo. contrarium tenet glo. quia licet
 notorias releuet ab onere probādi, nō
 tamen releuat ab onere proponendi.
 vt supr. in d. c. 2. super. 1. glo. & sic debet
 intel-

intelligi præalleg. c. & etiam hæc cle.
 † Nota bene istam gl. quæ quotidie al- 6
 legatur pro singulari, videlicet quod noto
 rietas non releuet ab onere proponendi,
 licet ab onere probandi. sic facit quod no.
 Bar. in simili ff. de adul. l. si adulterium
 cum incestu. § pen. & in l. cum quod ff.
 si cert. pet. adde quod illam gl. dicit singu.
*Alex. in add. ad Bar. in l. si adulterium cum
 incestu. §. idem pollitioni. ff. de adul. Et ad i-
 stam gl. vide omnino. Ias. in 2. ff. si quis in ius
 voc. non ie. Et ultra cum limit. sing. ut per
 Felin. in c. prudentiam. ver. non obst. tex. ext.
 de offi. deleg. & adde etiam Ias. in l. si vero. §.
 1. ff. qui satisd. cog. Alex. in add. ad Bar. in l.
 ciues. C. de ap. Felin. plenissime in c. cum or-
 dinem. cum sex se. de rescr. limita etiam text.
 huius gl. dummodo quis tui est possit allegare.*
 Tempera tamen istam gl. nisi noto rie-
 tas procedat ex actis, ut proximè dixi.
 Nec obstat quod do Inno. de offi. vica.
 c. 1. de iud. examinata. in add. per Inno.
 quia illud dictum procedit, quando pro-
 pter finem notificandi iniustitiæ exp resso
 exigitur, quia tunc sufficiet libellum con-
 tinere apertam iustitiam ex tenore li-
 belli, vel aliàs extrinsecus. & sicut sic no.

torium, & expressum parificantur. hic autē propter finem opponendi, & prosequendi exigitur expressio, non simpliciter, propter finem notificandi, &c. Gl. nominatim opp. quòd requiratur etiam expressio specifica, & singularis. de elec. vt circa. Solu. ibi in appellatione quę interponitur extra iudicium ex causa beneficiali, vbi maior expressio requiritur, quam hic in aliis appellationibus, sicut dicit gl. & bene, &c. † Glo. expressas opp quòd etiam alias causas, quàm expressas in appellatione possit prosequi appellans. vt l. scio. ff. de ap. & no. supr. eod. cum causam. & c. vt debitus, & 2. q. 6. non ita. Sol. olim de hoc erāt opiniones. hic approbatur opi. Ber. de quo in c. cum causam. in vlt. gl. alijs reprobatis. Nec obstat l. scio. ff. de app. quia loquitur in appellatione à diffinitiva, non in appellatione ab interlocutoria. Deinde glo. in ver. & no. inducit cle. contra stylū curiæ, qui habet, quòd si appellatur ex pluribus causis, eligitur vna, & illa ponitur in rescripto cōmissionis. Nam videtur, quòd omnes debeant exprimi per hanc cle. quæ in singulari

DE APPELLATIONIBVS. 85
gulari loquitur. de appellante, & in plu-
rali dicit, quòd causas expressas potest
prosequi, & sic nō debet arctari ad pro-
secutionem vnius expressarum in ap-
pellatione. Paul. hic dicit q̄ cle. potest
saluari, vt non lēdat stylum, nec practi-
cam curiæ, intelligendo eam, quando
quis prosequitur appellationem, corā
iudice, ad quē, practica procedat, quan-
do causa delegatur extra curiam, vel in
curia. Nititur autem stylus curiæ ex æ-
quitate, ne appellans exprimat falsas
causas in appellatione. nā propter sty-
lum prædictum verisimiliter non ex-
primetur aliqua falsa causa, sed solum
vera. quo casu non interest parti, dictā
electionem non fieri. Fatetur tamen
quod dictus stylus est contra ius. sed q̄
appellans potest prosequi omnes cau-
sas expressas, licet nō expressas nō pos-
sit, vt hic, secundum Paul. & c. Glo. nec
processus opp. de no. in d. c. pen. de no.
op. nun. per Inn. vt lit. non contest. c. 2.
Sol. ibi ponitur opi. Inno. quæ hic re-
probatur approbata opi. Host. ibi posi-
ta, quæ tenebat, quòd hic deciditur. nec
obst. ff. de app. l. i. cio cum si. quia loqui-

tur quādo appellatur à diffinitiuā, hic quando patet ab interlocutoria, patet, quia dicit, processus non potest iustificari, &c. Non autem dixit sententia, & eodem modo respondetur ad decret. cum Io. de fid. instru. & de testi. fraternitatis. quod cum dictum est de diffinitiuā, intellige saluo casu cle. 2. supr. de testib. Glo. ex nouis, iustificat literā per not. per se, vt lit. non contest. c. 2. & per decre. dilecto. supr. eo. concludēs, q̄, vt possit fieri prosecutio ab appellatione, ab interlocutoria, exiguntur duo coniunctim. s. q̄ grauamen præcesserit appellationem, & quòd fuerit expressum in ipsa, &c. Glo. probandum op. de no. in c. interposita. i. respon. supr. eo. Sol. gl. aliud est quærere, an nulla pœnitus debeat fieri probatio coram iudice ad quem, quę facta non fuit coram iudice à quo, & dico q̄ non, imo bene potest, 4 & debet p̄bari veritas grauaminis coram iudice ad quem, ad iustificandam appellationem, licet non fuerit de hoc probatio facta corā iudice à quo, dummodo grauamen appareat illatū parti ex primo iudicio, vt hic: aliud est quærere,

rere, an oporteat, q̄ grauamen, vel in-
 iustitia pateat ex actis coram iudice à
 quo, & uncdico, quòd sic, quia hic est
 intentus literę, per hęc sequitur clarius
 declarando q̄ p̄posui exceptionem,
 & obtuli probationem, & non fui ad-
 missus, hoc probato, apparet grauamē.
 & similiter si exceptionem legitimam
 opposui. & obtuli probationem, & nō
 fui admissus, hoc probato apparet gra-
 uamen. & similiter, si exceptionem le-
 gitimam opposui, & probaui, & nō fuit
 admissa probatio, similiter apparet gra-
 uamen. Si autem excipiebam actorem
 excommunicatum minori, & iudex il-
 lam repulit, non poterit iustificari ap-
 pellatio, nec impugnari processus, pro-
 bando illum excommunicatum ma-
 iori, de quo nō fuerit obiectū in primo
 iudicio, & similiter si appellauī pro-
 pter exceptionē de loco non tuto non
 admissam, non poterit iustificari pro-
 cessus, & impugnari appellatio. si nunc
 probetur me reconciliatum, quia hæc
 causa non est posita in primo iudicio.
 Habetis ergo q̄ oppositio exceptionis
 legitimæ, & oblatio probationis iusti-

ficat appellationem, exigitur tamē tūc
secundum Pau. q̄ appelletur, tunc non
solum propter exceptionē nō admisā,
sed propter probationem non admis-
sam. vt no. Ber. de test. ex parte ade. quo
casu sic proficit iustificatio. quo ad finē
retractādi attentata, tum, siue post inter-
locutoriam, siue diffinitiuam: vt no. in
d. c. ex parte ade. licet aliqui distinxerūt
& malē inrer attentatū diffinitiuæ vel
interlocutoria. Item procedit, siue ex-
ceptio, cuius probationes obtulit, fue-
rit dilatoria, siue peremptoria, licet gl.
hoc aliter intellexerit, vt in d. c. ex par-
te, quia iura de hoc loquuntur indistin-
ctē. de rescr. significante. de iud. exhibi-
ta. de libel. obl. c. 2. & de offi. deleg. c. cū
olim. & sic illa probatio releuat ab o-
nere probandi, quo ad iustificationem
appellationis, sed non quoad effectum
exceptionis prosequēdæ, siue exceptio
sit dilatoria, siue peremptoria. imo q̄
ad hoc erit necesse, eam probare corā
iudice appellationis, alias iniquitas iu-
dicis à quo finale præiudicium parere
posset parti sine remedio, quod nun-
quam fuit de mente iuris, secundum
Pau.

DE APPELLATIONIBVS. 89
Pau. & hoc etiam Ioan. And. in d. c. ex
parte ade. & ibi per do. Ant. Glo. vlt. est
literalis, &c.

S V M M A R I V M.

- 1 Appellatione deserta, an sententia tran-
seat in rem iudicatam. & nu. 9.
- 2 Et quid si deseritur prosecutio de con-
sensu partium, an possint partes appel-
latione deserta prosequi appellationē.
& nu. 3.
- 4 Appellanti factum, an debeat prodesse
appellanti.
- 5 Appellatione deserta, an possint partes si
velint assumere litigium super appel-
latione, & valeat processus super illo.
- 6 Sententia contra sententiam non valet
in eadem instantia, nec etiam valet
sententia contra sententiam in secun-
da, valet tamen si non erat deserta.
- 7 Actor potest iuribus contrariis uti in di-
uersis instantiis.
- 8 Cōpromissum post sententiā non valet.
- 10 Appellatione deserta non potest quis se-
qui nullitatem.
- 11 Sententia contra ius litigatoris quare
transeat in rem iudicatam.

- S**i appellationem. Non recipit diuisionem. † Nota primo. q̄ deserta appellatione sententia transit in rem iudicatam. *adde tex. in auth. ei qui. C. de tēp. app. & text. in cle. sicut appellationem. & i-*
- 1**
- 2** *bi Inno. in vlt. not. supr. eo.* † No. secundo quòd voluntaria prosecutio partium causæ appellationis deserta iam appellatione, nil minus impeditur effectus transitus in rem iudicatam, nec minus tollitur prosecutio appellati, per quod videtur, q̄ partes nō possunt recedere à transitu in rem iudi. Aduerte ista cle. est subtilis, & à mero canonista malè intellecta, peius à mero legista intelligitur. vr in facto asserit se expertum do. Ant. Oportet ergo, q̄, qui bene vult eā intelligere, habeat se mixtum, & legat hic glo. magnā ordinate. quia obscura est. aliàs apostillas, & dicta doc. quæ nō cadūt ad gl. post gl. illam recitādo, &c.
- 3** † Gl. desertam, quærit quid si à principio appellatio non tenuit, vt quia interposita fuit tertio, vel post x. dies, an locum habeat cle. si illius fiat prosecutio? Respondet, quòd sic, & multo fortius cū maior sit ratio, quam quādo à prin-

DE APPELLATIONIBVS. 91
à principio tenuit. sed ex postfacto est
deserta. & similiter dicit gl. cle. locum
habere si appellationi sit renunciatum
expresse, quia si habet locū in deserta,
tacitè fortius in deserta expressa. facit.
su. r. eo. Romana. §. si verò. & §. si autē
in 6. Aduerte, quia primum dictum gl.
f. quando fit prosecutio appellationis,
quæ à principio non tenuit, an tūc lo-
cum habeat cle. pendet ab illo dubio,
an appellatio tertia deuoluat ipso iure.
quod videtur, quia appellatio habet
sua formalia naturalia, licet accidenta-
liter ius obuiet, sicut dicimus in appel-
latione facta, omisso medio. de app. si
duob. & c. referente. & hoc sentit Com-
po. de rescri. super literis. & sic iudex ad
quem haberet iurisdictionem, licet ex-
ceptione elidibilem. vnde ex toto nō
procederet hæc cle. dic ergo: vt infr. di-
cetur cum glo. magna. secundū autem
dictum glo. de renunciatione expressa
intelligitur verum nisi de hoc reuoca-
retur in dubium, & pronūciatum esset
renunciationem factam non esse, vel
appellationem desertam non esse, quo
ad omnem effectum, & putat do. Ant.

quòd si lapsò fatali pronunciarètur fa-
tale non esse lapsum, valeret sententia,
quasi non esset lapsum. quo ad effectū,
propter impedimētum: vt dicam cum
glo. mag. per quod limitatur hæc cle.

- 4 † Glo. cum appellato op. q̄ factum ap-
pellati debeat prodesse appellanti. arg.
l. petendæ. C. de temp. rest. in integ. pe-
ten. Sol. ibi in dilationibus datis appel-
lato, quæ profunt, & sunt communes
eriam appellanti. sicut dicimus in resti-
tutione in integrum, quando petitur
dilatio per eum, cotra quē petitur resti-
tutio. hic autem loquitur ad inuvalidan-
dam appellationem iam desertā, & sic
diuersitas casus cōtrarium tollit. item.
d. l. petendæ procedit, quando adhuc
durat quadriennium, quando aduer-
sarius dilationem habuit. vnde & hoc
idem esset si durante fatali aduersarius
dedisset causam dilationi. hic autem e-
rat tempus lapsum & appellatio deser-
ta & eius ius omnino sublatum, secun-
dum Guil. † Glo. appellatus. pro reci-
tatione huius glo. op. do. Ant. & vide-
tur q̄ deserta appellatione possint par-
tes, si velint, assumere litigiū super ap-
pella-

DE APPELLATIONIB. 93

pellatione, & valeat processus super illo, quia nullum est dubium quòd partes possunt recedere à sententia in suū fauorem lata, & super illa nouiter litigare. vt est casus. in l. 4. §. condemnatū. ff. de rei iudi. ex quo ergo partes voluntariè litigant, renuncient sententiæ, & effectui eius. Igitur processus valet sententia secunda contra illum lata. secundo, sententia contra sententiam in diuersis instantiis lata tenet. ff. de except. rei iudic. l. duobus. & l. à te. §. 1. & ibi no. per Bar. no. etiam l. 1. C. quādo prouo. non est necess. & in l. 1. ff. quæ sen. sine app rescind. valebit ergo secunda sententia contra primam, cuius contrariū literæ videtur innuere. Tertio, ex quo iudex procedit deserta appellatione, tacite videtur pronunciare appellationem non desertam, & partes iurisdictionem prorogare. ergo processus valebit, quia hic non est defectus potestatis, nec alius ex quo partes non appellant, nec contradicunt. Debes scire, q̄ in hac materia, vt dicit gl. in no. in c. ex ratione. de app. dixit q̄ si deserta appellatione prosequantur appellationem

appellans & appellatus, voluntarie, & iudex qui cognouerit iniquitatem primæ sententiæ, poterit illam reuocare, & sic in effectu valebit secunda sententia contra primam, & cōsequenter impedietur effectus transitus in rem iudicatam. adeo q̄ si agebatur ex prima sententia poterit opponi de secunda sententia contra executionem primæ, nec secunda sententiam poterit opponere de prima, quia ex quo ante secundā nō opposuit, non poterit prætextu huius nouæ defensionis amplius hoc in dubium reuocari. de re iud. cū inter, nec dicatis, q̄ secunda sententia cōtra primam nō valeat, quia sic sequeretur, q̄ non valeret secunda sententia lata in causa appellationis contra sententiam latā in causa principali. Host. in præalleg. c. ex ratione tenuit contrariū. *adde quòd secunda sententia lata contra primā non valet etiam ex consensu partium gl. & ibi Bar. in l. diuersa. C. de trans. & ibi Alex. & licet illam gl. dānet. d. An. in c. cū ducti. de rescri. tamen est communis secundum Alex. in l. admonendi. ff. de iureiu. & per Fel. in c. inter monasterium. de re iud. s. q̄ non valeret*

DE APPELLATIONIB. 95

valeret secunda sententia, quia deserta
appellatione extincta est iurisdictio iu-
dicis ad quem: ergo non valet sententia
ex defectu potestatis iudicis ad quem.
Non obstat ratio. Innoc. quia secunda
sententia debet tenere contra primam,
ex quo nihil partes dixerunt. quia id pro-
cederet, si non daretur defectus iurisdic-
tionis in secunda. Non obstat etiam si
secunda sententia valeat contra primam,
in causa appellationis. quia tunc prima
non habet vires, propter suspensionem
durantem, quae hic cessat. sed prima non
suspensa, secunda contra primam non va-
let. sicut non valet si appellatum non fuis-
set, & est causa, quia secunda est lata de-
serta instantia. † Et sic not. q̄ sicut non va. 6
let sententia contra sententiam in eadem
instantia, sic non valet sententia contra
sententiam in secunda instantia deserta.
valeret tamen si non erat deserta. quia
declara & intellige. vt infr. dicam. & not.
per do Ant. de re iud. inter & hoc dicit
hic Io. And. probari. & forsitan in tan-
tum, quod etiam solo appellato prose-
quente non habet locum, vt secunda
sententia valeat contra primam. quod

H

fortè non cogitauerat Host. pro hoc q̄
 idem debet dici in appellato etiã facit,
 quia vt dicit glo. hic in ver. huius sit ra-
 tio, quia petendo pronũciari male ap-
 pellatũ, & in eo, quod dicit transiuisse
 in rem iudi. nulla est contrarietas, licet
 de appellante dubitetur, an viam nul-
 litatis, vice appellationis possit accu-
 mulare. potest tamen appellatus dice-
 re, malè appellatum, & sententiã tran-
 sũisse in rem iudic. quia nulla in eo est
 contrarietas, cũ semper nitatur pro
 sententia. Et si dicatur, imo est contra-
 rietas, inquãtum dicit, hunc iudicem.
 quia petit pronũciari sententiã iniu-
 stam, dicendo male appellatum, & in
 quantum. negat, dicendo sententiam
 transũisse in rem iudi. istum dicit non
 esse iudicem, dicit gl. hic quãuis fateor,
 hic aliquam contrarietatem, tamẽ ap-
 pellã, qui reus est, potest vti defensio-
 nibus cõtrariis, vt in regula nullus plu-
 ribus. de re. iud. in 6. imo etiã si sit actor
 quicquid senserit glo. quia appellando
 defensor est, & retis interpretatur, de
 excep. significauerunt. ideo iurib. con-
 trariis potest vti. vt no. Bar. ff. de ap. lsi
 exp. es.

expressim, & no per do. Ant. de ap. dilecto. Item etiam deserta appellatione non negat ipsum iudicem saltē in hoc, vt pronunciet desertam esse. de ap. interpositam. & no. de app. cordi. in glo. in 6. Pro hoc, quia negari non potest, deserta appellatione nullā habere iurisdictionē, nisi super hoc, vt pronunciet esse desertam, & de hoc cognoscat. sed vt super principali nullā habet iurisdictionem, nisi ante se fecerit iudicem. adde Bar. in l. proper ad iud. § illo proculdubio. ver. ex quo no. C. de iud. & ibi do. Alex. cons. 126. circa prin. in 2. vol. & cons. se. Alex. in cons. 19. in fin. in 4. vol. Alex. in cons. 66. in 5. vol. Alex. in cons. 104. eo. vol. Item coram eo nulla est instantia. ergo reperitur secūda sententia lata sine instantia, & hæc ipsa veritas. modò intelligas hanc cle. & per hoc apparēt soluta contraria intelligenti, propter non intelligentes enim dicit do. Ant. se non scribere. Ad prædicta adducit glo. quia actor potest vti contrariis in diuersis instantiis. de quo no. in præalle regula nullus pluribus & probatur. ff. de inof. testa. l. Papinianus. §. sed nec impubes.

sup

hic autem non dicitur, quòd in eadem
 instantia hæc duo proponat hic appel-
 7 latus, ideo admitti debet. † Nota bene
 ex hoc fin. gl. q̄ actor potest vti iuribus
 contrariis in diuersis instātiis. facit aut.
 item possessor. C. qui pot. in pign. hab.
 & in l. fin. ff. de rei vend. Aduerte tamē,
 quia gl. in quantum dixit, q̄ appellatus,
 qui reus est, potest vti viis cōtrariis, po-
 test intelligi dupliciter, vno modo, vt
 velit, quòd appellatus quilibet dicatur
 reus habito respectu, quòd defendit se.
 & sic potest allegare contraria. Ex hoc
 habes, quòd actor appellando, vel etiā
 replicando potest vti viis, & defensio-
 nibus contrariis, sicut reus originalis.
 & hoc verum est. Idem dicit Bart. ff. de
 appel. l. si expressim, & est notabile ver-
 bum, quia extēdit illam regulā, nullus
 pluribus. Alio modo potest intelligi, q̄
 appellatus, qui reus est, vt illud stet re-
 strictiuè. i. quādo reus est, non declara-
 tiuè, quia reus est, & tunc notabile non
 colligetur. prima verior est, licet supr.
 legendo seu recitando sim secutus se-
 cundam. Aduerte si velles tenere opi.
 Inno. in vno verbo solueres hanc cle.
 quia

DE APPELLATIONIB. 99

qa ista cle. dicit, q̄ ex p̄secutione appel-
lantis, vel appellati nō impeditur tran-
situs in rē iudi. sed nihil dicit, an secun-
da sententia lata contra primam, dato,
quod transitus in rem iudi. non impe-
diatur, infringat primam. & hæc stant
simul, sententiam primam transisse in
rem iudic. & nihilominus secundā va-
lere contra primam, quando sunt latæ
in diuersis instantiis, vt tenent legistæ,
ita quod ex verbis cle. alio non addito
hæc cle. nō improbat dictum Inn. Sed
aduerte pro opi. Innoc. facit multū di-
ctum Compo. & Io. And. post eum de
rescri. super literis. vbi apertè dicit, q̄ si
lata sententia accedat quis ad iudicem
appellationis, & fingat appellatū esse,
vbi non est, vel non renunciatum ap-
pellationi, vbi est, vel nō desertam ap-
pellationem vbi est, q̄ si sic, procedat
iudex appellationis, videlicet p̄cessus,
quod plus est parte contumace, ex quo
non est oppositum aliquid de iurisdic-
tionis defectu, quia habet iurisdic-
tionem, licet exceptione elidibilem, sicut
dixit Compo. licet contra eum faciat
quod not. Inno. de app. si duobus. Dic,

H 3

quod quandoq; super iniustitia sententia aditur iudex alias competens, & per viam querelæ inchoata noua instātia, si tamen competens sit, qui sic possit adiri, vt ipsemet ordinarius, qui sententiauit, vel Papa, vel legatus, & an tunc valeat sententia. Contra primam tangit Inno. in tribus locis de rescrip. cum dilecta. de prob. quoniā contra falsam. & in primo tenet, q̄ valet secunda sententia cōtra primam, & q̄ ille pronunciare debet. Secundo loco tenet oppositum. in tertio loco. s. in c. fraternitatis. de frigidis. redit ad primum. tangit etiam. de re iud. cum Bertoldus. & hoc dictum putat. d. Ant. verum. s. q̄ valeat secunda sententia, quia aut de iniquitate constat, confessione partis, & illa potest reuocari, quia iam notoriē constat de iniquitate contra præsumptionem iuris, & de iure quæ surgit ex sententia, quæ transiit in rem iud. admitteatur probatio in contrarium per confessionem. vt notabiliter dicit Inno. de immun. eccle. quia pleriq; aut constat de iniquitate primę sententię per probationes factas in iudicio, & volūtariē,
& va-

DE APPELLATIONIB. IOI
& valet sententia, seu proferri potest
sententia contra illam, quia illa proba-
tio notoria infringit primam iuncta
sententia secunda, quia licet admitti non
debeat, admissa tamen nocet praesum-
ptioni iuris & de iure, & ad hoc dictum
Inn. in c. fraternitatis, ubi declarat alia
dicta, & hoc sic declarat do. Ant. in c.
cum dilecta. de rescri. & in d. c. fraterni-
tatis. & in d. c. quonia contra. non obst.
q sententia contra sententiam non valet,
quia ad id dicerent legistae, quod imo
valet in diuersa instantia. Sed dices
tu, sententia non valet contra notorium
de re iud. inter caeteras, & supr. eo. soli-
citudinem. & supr. de re iud. cle. pasto-
ralis, & per do. Ant. de rescri. ab excom-
municato. & de re iud. inter monaste-
rium. Dic hoc verum, quando partes ni-
tuntur primae, & de ea opponunt. secus
si non nitatur, sed voluntarie assumunt
litem super ea, quia ex conuentione
possunt recedere ab effectu primae sen-
tentiae, vt d. §. ex conuentione. l. 4. ff. de
re iud. licet gl. senserit contrarium. in l.
si de certa. C. de transac. † Nec obstat, &
quod compromissum non valeat post

sententiam. vt l. 2. post rem. ff. de transf.
quia illud verum in cōpromisso, quod
cadit tantum super dubio, quandoque
lata sententia, quæ transiuit in rem iudic.
lata est sententia in instantia appel-
lationis. & tunc, aut transiuit in rē iud.
ac defectu causæ, vel solemnitatis ap-
pellationis. vt quia dicitur ter appella-
tum, & partes super hoc litigāt coram
iudice ad quem. & tunc, quia hic iudex
durat, & durat instātia, ex quo vertitur
in dubiū de causa. & de hoc, an tertio
potuerit appellare, cum appellatio fa-
ciat eum iudicem. nisi opponatur. pu-
tat, q̄ valeat processus, & sentētia lata.
quia est contra ius litigatoris. & tunc
non reperitur lata absq; instantia, nec
à deficiente in potestate, sic intelligit
dictū Compo. in c. super literis, quan-
doq; sententia transiuit in rem iudic.
quia non est appellatum, vel est appel-
latio deserta, vel illi renūciatum. & hic
dicit glo. quòd secunda sententia non
valet. cōtrarium dicit Compo. saltem
quando non est appellatum. in d. c. su-
per literis. & sic dicit se de facto obti-
nuisse pronunciantē Inno. id quod hic
glo.

DE APPELLATIONIBVS. 103
glo. sentit Innoc. de app. si duobus do.
Ant. pro concordia horum dicit, quod
aut corā iudice, à quo, reuocatum est
in dubium, an fuerit appellatū, vel re-
nunciatum, vel an sit deserta. vt quia
dicatur, quod fuit impeditus, & fatalis
reintegratus. & tūc aduerte quomodo
iudex procedat, aut enim reuocato in
dubium, quod est dictum ipso non ob-
stante dubio procedit ad vltiora, &
sententia diffinitiuè nō prius deciden-
do hoc dubium putat, q̄ sententia sit
nulla. & hæc fuit intentio huius cle. se-
cundum eum. quia in pronunciante
hic est duplex defectus, primus est defe-
ctus potestatis iudicantis. quia non est
iudex, vt procedit. & putat hoc proce-
dere, etiam si iudex sit, qui adiretur per
viam appellationis, & possit adiri per
viā querelæ, vel legatus, vel Papa, quia
tunc non aditur, vt iudex querelæ. sed
vt iudex appellationis cum non sit. de
præscri. cum ex officio. vt not. Inno. &
Host. de offi. dele. cum super. per quod
putat idē si esset delegatus à iudice ap-
pellationis deserta appellatione. quia
funditus ex quo, vt iudex appellationis

H 5

delegat, non est iudex. Et si dicatur, q̄
 hæc surreptio non vitiat ipso iure. dicit
 quòd hic non est solus defectus surre-
 ptionis, sed defectus potestatis delegan-
 tis. Item surreptio tunc surgit à causa
 funditus annullãte, ideo infringit ipso
 iure, vt dicit Guil. de rescr. c. i. in 6. & est
 casus cum gl. de offi. vica. suam. Itē hic
 est defectus instantiæ quia. s. deserta est
 instantia appellationis agitata corã eo
 sunt absq; instantia, & sic sunt nulla. l.
 properandum. §. sin autem reus. C. de
 iudi. quãdoq; iudex reuocato in dubio
 de viribus appellationis, vt desertionis,
 seu termini lapsi pronūciat super hoc,
 & tūc aduerte, quomodo pronunciat
 se competentem. Non obstat, q̄ tertio
 dicatur appellatum, vel nō obst. quòd
 dicatur renunciatum, vel non obst. q̄
 terminus dicatur lapsus, quasi ille fue-
 rit impeditus. & sic habet secundū fata-
 lem, q̄ in dubio sic præsumo pronun-
 ciare voluisse, cum aliàs sic terminus
 est lapsus, aliter non possit sentētia sua
 iustificari. & putat, quòd adhuc secūda
 sententia sit nulla, non ex defectu po-
 testatis. sed ex defectu instantiæ quãdo
 iam

DE APPELLATIONIBVS. 105
iam ante inchoatam instantiam se iudicem pronunciauit. quia licet sententia facit eum iudicem, non tamen reintegrat instantiam, ex quo super hoc non est pronunciatum, & tunc adhuc sententia remanet inualida. quandoq; autem proponitur desertio, & postea inchoatur instantia, & reuocatur in dubium defectu iurisdictionis, & ipse pronunciat se competētem ante aliquem factum processum, vel pronunciat se iudicem, vel ad vltiora procedendum, ita, q̄ etiam pronunciat super instantia, & tūc credit, q̄ valeat postea instantia in causa appellationis, ex quo ab illa interlocutoria non appellatur, & sic tunc intelligit dictum, Compo. quia dato, q̄ iudex non habet funditus iurisdictionē, tamen ex quo processit ante factam pronunciationem super competētia, propter dubium facit se iudicem. & no. Inno. de dila. præterea, & pro tanto videlicet processus, quia hic nō potest prætendi, nec defectus instantiæ, nec defectus potestatis, & videlicet sententia contra sententiam, ex quo est reuocatum in dubium de suspensione primæ senten-

tiæ ff. quæ sen. sine ap. rescin. in i. & nō.
 in l. i. C. quando prouo. non est necess.
 de re iud. inter monasteriū, & sic opus
 est limitare hanc cle. quandoq; nihil
 reuocatur in dubiū de desertione in-
 stantiæ principaliter, & nihil super illa,
 vel competentia pronūciatur, & iudex
 procedit volētibus ambabus partibus,
 & tunc hic est casus proprius, cle. dic, q̄
 nō valet processus, nec sentētia, & hoc
 ex duplici defectu. primo ex defectu po-
 testatis, secundo ex defectu instantiæ. q̄
 puta procedere, etiam si esset Papa, vel
 alius, qui possit adiri per viam querele,
 etiā huius iurisdictio possit prorogari,
 quia hic adeunt eum, vt iudicem ap-
 pellationis, & sic prorogare non inten-
 dunt, & hoc respectu non est iudex, sed
 si ex certa scientia non obst. lapsu ter-
 mini, vellent sibi dare iurisdictionē in
 causa appellationis, vt tanquam iudex
 appellationis possit cognoscere, non
 obst. lapsu, non credit quòd possit iam
 lapsu termino, etiam si aliàs iurisdictio
 esset prorogabilis, quia vt iudex appel-
 lationis funditus iurisdictionē nō ha-
 bet, ergo nō potest eius, vt talis iudicis,
 iurisdi

DE APPELLATIONIBVS. 107
iurisdictio prorogari de offi. dele. signi-
ficanti, & l. priuatorum. C. de iurisdic.
omn. iud. *facit in arg. tex in l. sed & si ma-
nente in 2. respon. ff. de precar. & per hoc
credit. cle. pcedere in Papa, & in quoli-
bet alio, qui possit adiri per viam que-
relæ, licet quidam hanc voluerunt limi-
tare, vt non procederet in iudice, qui
procederet per viam querelæ. s. quādo
aditur per viā appellationis, vt hic dice-
batur, vt patet ex illis verbis appellatio-
nem prosequitur. Quandoque deserta
appellatione solus prosequitur appel-
latus, & videtur, q̄ possit, quia lapsus
termini debet solum appellanti præiu-
dicare, cui est terminus statutus. Ad
hoc, quia appellatus post terminū ho-
minis lapsum, potest prosequi, licet nō
posset appellans de ap. sæpe. facit. quod
no. de elec. c. 1. vbi dicit Compo. quod
si appellans non seruat formam illius.
c. & hodie cle. causam de app. quod ap-
pellatio deuoluitur ad commodū ap-
pellati. ad hoc gl. in cle. cōstitutionem.
† Glo. vltima, op. quod licet deseratur 9
appellatio, nō transeat sentētia in rem
iud. de sen. exco. licet in 6. facit de app.*

ff in l. si expressim. & supr. de re iud. c. i. cum ibi not. Sol. gl. hic loquitur, quando sententia à principio fuit aliqua, vt quia solùm erat lata contra ius litigatoris non expresso errore iuris in ea. secus, quando à principio sententia est nulla. quia tunc sicut propter omissionem appellationis non transiret in rem iud. vt d. l. si expressim, sic nec trāsiret in rē iudi. propter appellationem interpositam, & desertam, vt in contrario, &c.

10 † Nota bene istam glo. quæ vult, quòd c. licet canon. de sen. excom. habeat locum, etiã in alia materia, quòd excommunicationis. de quo scripsit do. Ant. de ap. sæpe. & sic est casus secundū vnā lecturam Abbatis de eo, qui mit. in pos. cum venissent. & intellige glo. q̄ prosequi poterit nullitatem principaliter, sed non incidenter. Vnde no. secundo ex hac gloss. quòd deserta appellatione quis potest prosequi nullitatem. quod est clarum, quando sola appellatio est deducta: sed vbi deducta esset via nullitatis cum appellatione, esset magis dubium. Bar. tamen dicit, quòd potest etiã deserta appellatione, quia minori tempore

DE APPELLATIONIB. 109
tempore deseritur via appellationis, q̄
via nullitatis, cum ad nullitatem detur
officium iudicis, q̄ durat spatio xxx. an-
norum, prout ipse not. ff. de app. l. si ex-
pressim. & ex sola accumulatione si-
mul in eodē libello, non alteratur na-
tura actionis, vel iuris deducti, vt ple-
nè de hoc scribit do. An. in c. dilecto de
ap. in re collectis nouis. adde Bal. in l. si-
cut. C. de presc. 30. ann. & Alex. in cons. 59.
inci. Christi Saluatoris in 3. vol. † Venio ⁱⁱ
ad dict. doc. & quero quare sentētia cō-
tra ius litigatoris transit in rē iud. dicit
Guil. quòd ratio est, quia rerum domi-
nia, & quasi omnes contractus sunt de
iure gentium, & eodem iure datur po-
testas iudicandi regibus, & iudicibus
super regimen vniuersi, & etiā execu-
tio gladij. ff. de orig. iur. l. 2. §. post origi-
nem 6. di. §. supr. 8. di. §. 1. & c. 1. ergo ex
parte iudicandi inter partes, quicquid
iuris sentiat iustitia est, ex quo non ap-
pellatur. ff. de confi. ob turp. cau. l. si ob-
turpē. & sic eodem iure gentiū possunt
de dominiis iudicando, dominia dare
isti, vel illi, vt sibi videtur, & sic pars ac-
quiescens sententiæ videtur à se gratis

110 IOAN. DE IMOL.

abdicare dominium rei, Inst. de re diu.
§. fin. secundum Guil. Nam sentit, quod
ex sententia iniusta transferatur domi-
nium. vide hmo. de elec. cum dilectus.
de concess. praben. proposuit. & Bart.
in l. Pomponius. §. si iussu. ff. de acquir.
poss. & per Cyn. in l. i. C. communi v-
triusq; iudicij. adde per Bar. in l. ex hoc iu-
re, & ibi. doct. ff. de iust. & iur. Tu dic, cu-
ratio est, quam reddit tex. in l. pen. ff. de
iust. & iur. quia, quicquid facit iudex,
presumitur iustum, habito respectu ad
id, quod facere debet, & ex quo pars non
vitur remedio ad detegendum iniu-
stum, tunc presumpcio illa firmatur &
efficitur presumpcio iuris, & de iure,
contra quam non admittitur probatio,
& hoc voluit gl. in c. pastoralis. in gl. fi.
de re iudic. adde tex. gl. in l. Herennius. §.
Gaya. ff. de euic. glo. in c. presentium. §. q. i.
Felin. in c. ecclesia sancte Mariae. no. de cost.
Alex. in cons. 30. & ios. in prin. in 5. volu.
per quod dicit, quod si sententia habet
notoriam iniustitiam, quia ibi non po-
test cadere presumpcio, quod tunc senten-
tia nulla remanet. & sic intelligit, quod di-
xit de re iud. in clc. pastoralis.

S V M.

DE APPELLATIONIBVS. III
SUMMARIUM.

- 1 Appellans bis super eodem articulo non potest à diffinitiva appellando amplius alium articulum prosequi.
- 2 Sententia lata super peremptorio non est diffinitiva.
- 3 Sententia peremptoria potest dupliciter repelli.
- 4 Sententia sicut super inepta propositione non obuiat si aptè proponatur: ita nec transitus in rem iudicatam super modo proponendi non obuiat, quominus possit pluries proponi, & appellari, si aptè proponatur.
- 5 Sententia interlocutoria an possit trāsire in rem iudicatam, quominus possit à iudice reuocari.
- 6 Agens ineptè sicut repellitur ab agendo, ita excipiens ineptè repellitur ab excipiendo.
- 7 Repulsus ter à peremptoria, an audiatur per viam nullitatis?
- 8 Sententia quando dicatur rite & rectè lata.
- 9 Sententia lata super peremptorio, an dicatur interlocutoria, vel diffinitiva.
- 10 Sententia absolutoria, & condemnato-

ria sunt iusdem natura, ideo sicut appellatio non suspendit excommunicationem, sic nec absolutionem.

11 Sententia interlocutoria non producit pro executione actionē in factum, sed solum exceptionem: & an vocetur actio in factum vel in iudicatum.

12 Sententia contra sententiam, sicut non valet in eandem instantiā: ita nec plures diffinitivæ consonantes in eandem instantiam.

13 Sententia ubi dirigitur ad modum agendi, & ad instantiā repellendi, & nō ad merita dicitur interlocutoria.

14 Sententia interlocutoria, licet nō transeat in rem iudicatam, quoad iudicem quin non possit illam reuocare, tamen tertia sententia confirmata transit.

CVM repulsione excep. Primò ponit dictum à quo. Secundo excipit ibi nisi. † No. primò, q̄ super eodem articulo bis appellās repulsus non potest à diffinitiva appellādo amplius alium articulum profecqui, etiam quando negotio principali est cōnexū. & sic licet post transitum in rem iudic. hoc casu, quando negotium est connexum decisioni

DE APPELLATIONIB. II³

cisioni per non appellationem, potest
quis illud prosequi appellando à diffi-
nitiua. non poterit tamen quādo tran-
siuit in rem iudic. ex bina appellatione
repulsa. † Nota secundo argumentum, 2
quòd sententia super peremptorio la-
ta, non est diffinitiuā. † Nota, q̄ perem- 3
ptoria dupliciter potest repelli; vno
modo, quasi ineptè proposita, & tunc
sententia est interlocutoria, & talis mo-
dus opponendi, & repellendi non dici-
tur contingere negotium principale.
secundo repellitur, quia falsa, & hoc
modo contingere dicitur negotium
principale. † Not. quòd sicut sententia 4
super inepta propositione non obuiat,
si apte proponatur, ita nec transitus in
rem iudic. super modo inepto propo-
nendi non obuiat, quominus pluries
possit proponi, & appellari, si postea a-
pte proponatur. † Not. q̄ licet interlo- 5
cutoria sententia non transeat in rem
iudi. quo ad iudicem, quominus illam
possit reuocare, vt no. de elect. cum di-
lecti. & de ap. cum cessante. Si tamen
bis est appellatum, trina sententia facit
illam transire in rem iudi. vt postea re-

uocari non possit. Ad hoc quod scribit
Bar. & Dyn. in l. à diuo Pio. ff. de re iud.
& l. quod iussit ad hoc no. de fri. in ca-
pitulo fraternitatis per gl. *adde quòd istū
text. ad hoc reputat sing. Ias. in l. & si post
tres, versi. pro isto intellectu. ff. si quis caut.*

- 6 † Not. quòd sicut ineptè agens repellitur ab agēdo, de iudi. examinata, ita ineptè excipiens repellitur ab excipiēdo. Item, quam sicut ab actione proposita inepte recurritur ad aptam non obst. repulsione de iudic. examinata etiam coram delegato. no. Inno. de offi. dele. cōsuluit. de re iud. cum I. & A. Spec. de offi. iudic. §. deseruit. versi. quid si proponens. sic in exceptione semel ineptè proposita non obst. repulsione iterum aptè proponi potest, vt hic secundum Zenze. & ibi dicit Spec. vt recitat Lap. q̄ delegatus absoluendo ab instantia propter ineptam petitionē actoris nō est functus officio suo, quin ille postea coram eodē possit proponere aptam,
- 7 Ad hoc optimè de re iud. c. pen. † Querō an audiatur per viā nullitatis ter repulsus à peremptoria. dicit Guil. quòd sic. supr. de re iud. cle. i. Item, & via re-
stitua-

DE APPELLATIONIBVS. IIS
stitutionis in integrum. ff. de minor. l.
minor. & l. seq. maximè in causa matri-
moniali, vel simili, vbi sententia non
transit in rem iudi. tenor. & c. se. secun-
dum Guil. † Quæro, quâdo dicitur sen- 8
tentia lata ritè, & quâdo rectè? dic ritè,
quo ad ordinem iudicis. rectè, quo ad
iustitiam, secundum Gul. qui dicit, q̄
primo casu nō præsumitur pro iudice.
secundo sic, de prob. adde gl. in l. 2. ff. de
inoff. testa. Bar. in l. lecta. ff. si cert. pet. & ibi
doct. maximè do. Ias. quoniã contra fal-
sam, & dic, vt ibi tractat hic Gul. an su-
per dilatoria, vel incidenti sit lis conte-
stata, vel pronūcianda, quæ sunt expe-
dita. de offi. deleg. prudentiam. §. sexta.
de ord. cognit. intelleximus. ideo hic
omitto. Tractat etiam an in causa ap-
pellationis sit lis contest. quod est expe-
ditum. de ap. interposita, & c. per tuas,
& de testam. Raynaldus. ideo non in-
fisto. Gl. repulsione, quærit quomodo
fuerit repulsa hæc exceptio. dicit glo q̄
verb. s. per interlocutoriam super hoc
latam. sic patet q̄ in peremptoriis po-
test fieri interlocutio: non tamē est ne-
cessaria iuxta nota. de ordi. cogn. cap. i.

Quid autem, si repulsio fuisset facti, &
 non verbalis, vt quia iudex illam non
 admisit, sed ad vltiora litis processit.
 quo casu tacitè ipso facto videtur repel-
 lere. de ap. ex parte 2. an erit idem quod
 in repulsione verbali. gl. dicit quòd sic.
 quia eadem ratio est. Fatetur tamen, q̄
 cautè facit excipiens, si procurat quod
 iudex interloquatur super illa. vt not.
 in Spec. de appel. §. qualiter. versi. item
 quod facit. quod not. per Ioann. Andr.
 supr. eod. dilecto. tunc enim apertius
 patet grauamen. Similis cautela. s. vt
 pronuncietur super contumacia ha-
 betur de re iudic. in cle. pastoralis & ibi
 dixi. Not. bene ex gl. quia ex processu
 ad vltiora, vel repulsione facti, vide-
 tur tacitè etiã super peremptoria pro-
 nuntiatum, &c. † Deinde glo. in ver. &
 per hanc quærit an sententia lata super
 peremptoria dicatur interlocutoria,
 an diffinitiuua. Glo. respondet quòd est
 interlocutoria, per præalle. decret. ex par-
 te. & per hanc cle. & hoc etiam tenebat
 Gar. in decre. cupientes. de elec. in ver.
 in sup. Ad hoc decre. cum dilecti. de e-
 lec. & decret. sua. supr. de ap. & de offi. de-
 leg.

DE APPELLATIONIBVS. II7
leg. significantibus, & aperte probatur
per hanc cle. vt prædixi, cum enim hic
dicatur, quòd repulsio peremptoria
non est diffinitiuæ. ergo eodem modo
nec pronuntiatio pro ipsa erit diffini-
tiuæ, vt contrariorum eadem sit disci-
plina. 32. di. hospitium cum si, & per
consequens vbi absolutoria diffinit eod-
dem modo, & condemnatoria à econ-
tra, & facit. l. i. ff. de his qui sunt sui vel
alien. iur. Hoc confirmat etiam glo. q̄
natura diffinitiuæ est, quòd ex ea oria-
tur actio in factum, sed à sententia lata
super interlocutoria non oritur actio.
igitur &c. Item quia si sententia lata su-
per peremptoria esset diffinitiuæ, non
posset sequi amplius alia diffinitiuæ, in
causa, cum in eadem causa duæ diffini-
tiuæ sententiæ ferri non debeant in ea-
dem instantia. sed hoc est falsum, quòd
imo de necessitate sequenda est senten-
tia. super principali, licet super perem-
ptoria voluntariè. de ordi. cog. c. i. &c.
Per prædicta concludit gl. post Bart. in
loco præalle. q̄ siue super dilatoria, si-
ue super peremptoria, siue super eo, q̄
perimit appellationem, i. quòd appel-

lans nō potuerit appellare, feratur sententia per iudicem, est sententia interlocutoria. Secus dicit esse, quādo iudex cognouit de appellatione interposita à diffinitiuā, & pronunciat bene iudicatum, & malè appellatum, vel ecōtra, quia tunc est diffinitiuā. C. de ap. l. eos. ff. de his qui no. infā. l. furti. Fatetur tamen Gar. & gl. post eam, q̄ sentētia lata super peremptoria, quod habet obstare, habeat vim diffinitiuā. ita cōcludit gloss. in fin. quod no. & tene mēti. Ex hac gl. nota plura primo, quòd sententia super peremptoria est interlocutoria. hoc ponit Io. And. vt dicit Lap. eum scripsisse sibi quo ad negocium principale, quo ad instantiam autē appellationis potest dici diffinitiuā. & in decre. dilecto nulla erat instātia finita, vel diuisa à negocio principali, ad hoc facit dictum Spec. quod dixi in vlt. no. super litera. quod dictum ponit hic La. hoc etiā temperat do. An. verū, quādo reus habet aliam exceptionem, actore fundāte intentionem, alias esset quasi diffinitiuā. facit quod scribit d. An. de exceptione testium repulsoria. de test.

in c. ex

in c. ex part. ad e. c. i. de excep. & c. præ-
 sentium. de test. † Secundo no. q̄ con- 10
 demnatoria & absolutoria sunt eiusdē
 naturæ, ideo sicut appellatio non su-
 spendit excommunicationem, sic nec
 absolutionem, vt not. de rescrip. ab ex-
 communicato, & de appel. pastoralis.
 † Tertio no. ex gl. quòd interlocutoria 11
 nō producit pro executione actionem
 in factum, sed solum exceptionem. An
 autem vocetur actio, vel in factum, vel
 iudicatum. vide. ff. de re iud. l. 4. §. iudi-
 cati. l. inter dies. † Quarto not. q̄ sicut 12
 non valet sententia contra sentētiam
 in eadem instantia, ita nec plures diffi-
 nitivæ, consonantes in eadē instantia.
 decre. ergo cum super de iud. debet in-
 telligi quando non fuerunt in eadem
 instantia. *Adde glo. in §. i. in gl. i. ad fin. In-*
stit. quib. mod. testam. infir. † Quinto no. 13
 quòd vbi sententia dirigitur ad modū
 agendi, & ad instantiam repellendam,
 & non ad merita, dicitur interlocuto-
 ria, & sic hoc casu non potes appellare,
 vel non potes agere, quia est interlocu-
 toria: est tamen diffinitiva illius instan-
 tiæ, secundum do. Ant. Tu vide Bar. in

l. à diuo Pio. in prin. ff. de re iud. & ff. de
 accu. l. cum Titia, &c. Gl. peremptoriè
 op. quòd non liceat indistinctè repeti.
 exceptionem in appellatione à diffini-
 tiua, etiam si secundo nō sit à repulsi-
 one appellatum. vnde opp. de c. si. supr.
 eod. in 6. Soluit ibi in exceptione, quæ
 non parat præiudicium negotio prin-
 cipali, quia est merè dilatoria, nec red-
 dit iudicium nullum. hic secus. Gl. se-
 cundo quærit, quid si semel tātum ap-
 pellauit, & succubuit, an procedit cle.
 vt in appellatione à diffinitiva, nō pos-
 sit repeti dicta exceptio. dicit quòd nō,
 imo tunc poterit repeti à contrario li-
 teræ quæ loquitur, quando secūdo ap-
 pellauit, & succubuit. Quid autem si se-
 cundo appellauit, sed tamē appellatio-
 nem non fuit profecutus, an habebit
 locū hæc decr. vt sit perinde ac si fuisset
 profecutus, & succubuiisset, videtur q̄
 sic. supr. cle. prox. In cōtrariū facit, quia
 si non apparet apertè de iniustitia eius,
 ex quo non fecit, quicquid potuit, &
 hoc tenet gl. si neglexit profequi, quia
 sponte renunciauit, quia tunc videtur
 vti iuris consilio expectando euētu ne-
 gocij

gocij principalis potius, quàm se intri-
 caret in tot processibus, & sic non pos-
 set eis resistere. ideo tunc secus. & nota,
 quod à cōtrario sentit gl. secus si spōte
 nō renunciauit, sed passus est negligē-
 ter labi tempus, quia tunc non videtur
 imputādum sibi, nec potest dici quòd
 fuit vsus consilio iuris, ex quo vsq; ad
 vltimum voluit habere potestatē pro-
 sequendi appellationem ab ipsa inter-
 locutoria, licet an hoc sit verū, dicam
 infr. Glo. diffinitiuā, quærit, an litera
 procedit, per quemcunq; iudicē fuerit
 lata hæc sententia, dicit quòd sic, quia
 indistinctè loquitur, dūmodo per iudi-
 cem competentē lata fuerit, quod glo.
 declarat per exempla, &c. Gl. super eo,
 opp. & videtur, q̄ imo iste debet audiri
 in appellatione à diffinitiuā, licet bis
 succubuerit in appellatione ab interlo-
 cutoria. Nam constat, quòd nō appel-
 lans aliquo modo ab interlocutoria,
 quæ parat præiudicium negotio prin-
 cipali, de qua loquitur hic, auditur. vt
 in c. fi. supr. eo. in 6. ergo multo fortius
 appellans, & contradicens pro posse.
 non enim debet plus posse operari se-

cunda repulsio in appellatione à diffinitiva æquiparamus ista. s. non appellare, & succūbere, vel deferere, seu per appellationem negligere, cū idem sit effectus supr. de re iudi. quoad cōsultationem. & supr. co. sua. ergo eodē modo deberemus dicere in appellatione ab interlocutoria cuius contrariū hic videtur dici aperte. Sol. gl. licet prædicta æquiparantur in appellatione à diffinitiva, tamen non æquiparantur in appellatione ab interlocutoria. Ratio diuersitatis est, quia lata ab interlocutoria quæ parat præiudicium negotio principali necesse habuit differre appellationem in euentu diffinitivæ, secundum leges. l. 2. C. de episc. audi. & C. de iudi. apertissimi. & quorum appel. non recip. l. pen. secundum canones autem nō habuit id necesse facere, sed potuit differre si voluit. ergo si talis cuius exceptio prædicta est repulsa distulit appellare ex consilio iuris id permittentis, & postea victus in diffinitiva ab illa appellat, debet tamen contra talem interlocutoriam audiri, quæ non fuit discussa, sed eius discussio ad tempus dilatatur.

secus

secus quando postea impugnauit interlocutoriam. s. semel appellando & bis, quia tunc cum ille articulus fuerit sic solemniter discussus iam & examinatus, non debet ulterius examinari in appellatione à diffinitiuam, quæ ratio cessat in casu præcedenti. per hoc infert gl. q̄ in casu cle. iudex principalis causæ nō posset ante diffinitiuam sententiam interlocutoriam sententiam sic solemniter discussam & examinatam reuocare, licet in primo casu secus. vt in præalle. c. fin. eod. tit. in 6. & c. cum cessante. app. No. bene caudam huius glo. quæ limitat no. in c. cū cessante. de app. quia interdum etiā quo ad iudicem sententia interlocutoria transit in rem iud. vt in casu isto, licet regulariter contra iura ibi no. & de elec. cum dilecti. † Ex cauda ¹⁴ gl. no. bene secundum do. Ant. q̄ licet sententia interlocutoria nō transit in rem iudi. quo ad iudicem. tamen tertia sententia confirmata transit. vide similem gl. de fri. fraternitatis. quæ dicit q̄ in causa matrimoniali trina sententia transit in rem iudi. adde Alex. in d. l. quòd iussit. in 6. & 7. col. ff. de re iudi. hoc tenet

Dyn. & Bar. ff. de re iud. l. q̄ iussit. alleg. quia ter à diffinitiva non potest appellari. C. ne liceat in vna eademq; causa. tertio prouo. Ad hoc. l. fideicommissa. §. si quis decem. ff. de leg. 3. & l. 1. §. si cui. ff. vt legatorū nomine caueatur, secundum Dyn. & Bart. & est ratio, secundum Zenze. quia ex trina sentētia repulsio- nis præsimitur exceptio non esse vera, & ius præsimit pro trina sentētia, quia ultra non est remedium iuris cōmunis secundū Zenze. Item appellatio à diffinitiva subrogatur loco appellationis, quę interponi poterat ab interlocutoria. sed ab illa cessat appellatio potētialiter, ergo & ab illa quę in eius locū subrogatur cessare debet. Per prædicta apparet, quòd si appellās non posset prosequi appellationem à diffinitiva, sed illi renunciat volens hoc reseruare ad appellationem q̄ haberet potestatem postea illud iterato prosequendi. vt sentit glo. in secundo ver. idē putat d. Ant. & sentit Zenze. appellationem non est prosecutus, sed neglexerit. idem putat si in prima appellatione succubuit, quā ratione audiretur secundo appel-
lans

DE APPELLATIONIBVS. 125
lans ab interlocutoria, si volet, audie-
tur appellādo à diffinitiuā. Nam solus
transitus in rem iudic. non excludit fa-
cultatem reparandi grauamen per ap-
pellationē à diffinitiuā, imo solus tran-
situs per appellationem inter interpo-
sitam per hanc cle. & quia tunc cessat
hæc plena discussio sufficiat. quia hæc
cle. est exorbitans nō extendatur ergo
ad alium casum. Ad hoc, quia hoc pœ-
nale etiam est quem excludi ab exce-
ptione forte verè, & fortè iniustè re-
pulsā. ideo in solo casu huius cle. vbi
scripta est, locum habebit non in alio.
arg. de elec. statutum. quia poena non
debet per hominem infligi. 34. q. 2. §.
in hoc no. de diuor. c. porro de iure pa.
c. fin. secus putat, si fuisset repulsus ab
appellādo, quia est vt reus cōtumax,
quia non audiretur appellans à diffini-
tiuā, quod prosequere. vt in cle. si autē.
de dol. & contu. ideo excludit, quòd si
rātum est vna appellatio, & semel suc-
cubuit, etiam si posterius resistat, non
habet locum poena cle. si sit bina ap-
pellatio, & illi renunciatum, & illa de-
serta sit, nō habet locum cle. quicquid

senserit glo. & alij scribes hęc verā
 quando appellatur à peremptoria, siue
 ab illa dilatoria quę contingit negotiū
 principale, & tunc ex quo etiam non
 appellatur, & sic transiit in rem iudi.
 non poterit postea reuocare per appel-
 lationem à diffinitiuā. de app. c. fin. in
 6. plus dicit hic Paul. & gl. quòd etiam
 si secundo renūciat vel expresse vel ta-
 citè. vt supr. c. proxim. c. quamuis. & c.
 sicut. non est locus huic cle. quia pro-
 pter. non succubuit licet appellationē
 deferat. quod intellige nisi tali tempo-
 re renunciaret. quia non diceretur hoc
 facere sponte, sed metu probationum.
 de quo 34. dist. c. fin. de elec. dudum. 2.
 in fin. & fuit intentio gl. in ver. 2. si be-
 ne inspiciatur. Glo. inepte. quærit de e-
 xemplo huius exceptionis hic positæ,
 quando dicatur repelli exceptio ratio-
 ne ineptitudinis. gl. ponit multa exem-
 pla, quę sunt clara. Dicit tamen hic
 Zenze. quod pen. exemplum de exce-
 ptione præscriptionis possit cauillari
 per no. de deci. dudum. quia opponens
 præscriptionem videtur deducere ti-
 tulum salua gl. quando sic opponeba-

tur

DE APPELLATIONIBVS. 127
tur præscriptio, quæ fundabatur super
solo tempore. Item dicit Zenze. quod
dupliciter potest ineptè proponi vel
ob iuris ordinem non seruatum, quia
proponitur ante litem contestatam,
vel quia inepto modo proponebatur,
etiam seruato ordine. Exemplum si ex-
cipitur contra electum petentem con-
firmari quod est venator, tunc expelli-
tur primo, & secundo in appellatione
ad infinita vult apponere de clamoro-
sa vel arenaria, vel adulterina. de cle.
vena. c. i. nam prius inepte fuerit præ-
posita. i. minus generaliter contra id.
ff. de flu. l. i. §. Labeo, vel prælato oppo-
sui symoniam, vel quia bona Ecclesiæ
alienauit, vel res de naufragio abstulit
repulsus appello & succumbo his in
appellatione à diffinitiuâ potero aper-
te proponere causas. & sic specificare,
quod nocere debeant prælato. Primæ
enim sunt nimis confusæ. de accus.
cum dilecti. Vnum tamen aduerte,
quod non est consilium quod iudex
statim repellat exceptionem, eo quod
generaliter proponitur. quia sufficit

K

sufficit, quod postea specificetur in
probationibus, nisi pars opponat eum
non admitti. vt not. glo. de pro-
cur. ex insinuatione. ad
hoc tex. de probat. in
præsentia. & hæc
sufficiant.

* *
*

FINIS

INDEX

**I N D E X R E R V M
E T V E R B O R V M, Q V A E
I N H O C T R A C T A T V C O N -
tinentur, Locuples.**

*Primus numerus marginalem denotat,
secundus folium.*

A.

Dictio, denotat separationem.

num. 10. fol. 64

Actor potest iuribus contrariis

vii in diuersis instantiis. nu-

mero 7. 98

Actus pluries iteratus, vnus & idem videtur.

nu. 6. 34

Agens ineptè sicut repellitur ab agendo, ita ex-

cipiens ineptè repellitur ab excipiendo. 6. 114

Apostoli quomodo & quando sint petendi, &

qua sit pœna non petentis apostolos. 1. 32

Apostoli infra quantum tempus petendi. 12.

37

Apostoli quid sint. 15. 43

Apostoli cuius expensis peti debeant. 9. 52

Apostolos dare an cogatur iudex à quo. 22. 55

Apostolos clausos & sigillatos recipere an te-

K 2

I N D E X.

<i>neatur appellans. 20.</i>	54
<i>Appellans bis super eodem articulo, non potest à diffinitiva appellando amplius alium articulum proseguire. 1.</i>	112
<i>Appellans, si non proseguitur, an videatur tacite renunciare appellationi. 8.</i>	61
<i>Appellans debet causas in appellatione nominatim exprimere. 2. 3.</i>	79
<i>Appellans an possit proseguire alias causas. 7. 8.</i>	84
<i>Appellans an ardeatur ad petendum apostolos? 7.</i>	34
<i>Appellans negans se appellasse, non auditur, si postea velit eam proseguire. 6.</i>	59
<i>Appellantis factum, an debeat prodesse appellato. 4.</i>	92
<i>Appellari an possit à futuro grauamine. num. 13.</i>	67
<i>Appellari potest à quolibet iudice, & à quolibet executore. 16.</i>	14
<i>Appellari an debeat coram iudice. 20.</i>	19
<i>Appellatione deserta, an iudex possit reassumere iurisdictionem 7.</i>	112
<i>Appellatio extraiudicialis, an equiparetur iudiciali? 9.</i>	63
<i>Appellatio. si impediatur proseguire, an propter impedimentum subiciatur aliquid de tempore proseguendi. 1. 2. & seq.</i>	71
<i>Appellatio ab interlocutoria, ex quibus causis possit iustificari & impugnari. 1.</i>	79
<i>Appellatio coram iudice, à quo facienda, numero</i>	mero

INDEX.

- mero 1.* 6
Appellatio est intimanda appellato ignorantibus,
& sic absenti. 4. ibid. & 21. 22
Appellatio, & apostolorum petitio, an possit
fieri simul vel separatim. 21. 21
Appellatio intra quantum tempus debeat pro-
sequi, & quando incipiat currere. 1. 58
Appellatio extrajudicialis interponitur à fu-
turo grauamine. 2. ibid.
Appellationis substantiale est, quòd post ap-
pellationem petantur apostoli. n. 3. ibid.
Appellatione deserta, an sententia transeat in
rem iudicatam. n. 1. & 9. 90
Appellatione deserta, an possint partes assume-
re litigium super appellatione. 5. 92
- C.
- Compromissum secundum, an faciat expirare*
primum? 5. 72
Compromissum post sententiã non valet. 8. 101
Compromisso durante, quare non currat tem-
pus. 6. 72
Compromittentibus, an currat tempus. 7. 73
- D.
- Debere appellationi, & terminum statuere*
sunt diuersa. 7. 7
Deferre appellationi an possit iudex inuito ap-
pellante, vel appellato. 12. 12
Dies termini, an & quando computetur in ter-
mino? 11. 64
Dilatio an debeat intimari appellato. 8. 8

INDEX.

F.

- Forma appellationis quando plures sunt indices, à quo appellari debebit. 2.* 6
Fortè, dictio, quid significet. 18. 17

G.

- Gravamen debet & potest probari coram iudice. 8.* 86

I.

- Infra dictio, quid significet. 4.* 33
Intimatio an debeat fieri scienti? 22. 22
Intimationis effectus quis sit. 11. 10
Iudex deferens appellationi, potest statuere terminum appellanti. 6. 7
Iudex appellationis assignat terminum appellanti ad se presentandum coram iudice. 14. 12
Iudex quando non defert, an possit terminum assignare. 15. 14

N.

- Notorietas, an & quando releuet ab onere probandi. 6.* 83
per viam Nullitatis an audiatur ter repulsus à peremptoria. 7. 14

R.

- Repulsus ter à perētoriam, an audiatur per viam nullitatis. 7.* 14

S.

- Sententia contra sententiam non valet in eadem instantia. 6.* 95
Sententia contra ius litigatoris quare transeat in rem.

I N D E X.

- In rem iudicatam.* 11. 109
- Sententia quando dicatur ritè & rectè lata.*
8. 115
- Sententia lata super peremptoria, an dicatur
interlocutoria vel diffinitiva* 9. 116
- Sententia lata super peremptorio non est diffi-
nitiva.* 2. 113
- Sententia peremptoria dupliciter repelli potest.*
3. 113
- Sententia sicut super inepta propositione nõ ob-
uiat, si aptè proponatur: ita nec transitus in
rem iudicatam super modo proponendi non
obuiat quominus possit pluries proponi, &
appellari, si aptè proponatur.* 4. *ibid.*
- Sententia interlocutoria, an possit transire in
rem iudicatam, quo minus possit à iudice
reuocari.* 5. *ibid.*
- Sententia absolutoria & condemnatoria sunt
eiusdem naturæ, ideo sicut appellatio non
suspendit excommunicationem, sic nec ab-
solutionem.* 10. 119
- Sententia interlocutoria non producit pro exe-
cutione actionē in factum, sed solum exce-
ptionem, & an uocetur actio in factum, vel
iudicatum.* 11. *ibid.*
- Sententia contra sententiam sicut non ualet in
eadem instantia, ita nec plures diffinitivæ
consonantes in eandem instantiam.* 12. *ibid.*
- Sententia ubi dirigitur ad modum agendi, &
ad instantiam repellendi, & non ad meritæ*

INDEX.

- dicitur interlocutoria.* 13. *ibid.*
- Sententia interlocutoria, licet non transeat in rem iudicatam quoad iudicem, quin possit illa reuocari, tamen tertia sententia confirmata transit.* 14. 123
- T.
- Testes quomodo conuocandi.* 19. 18
- Testamentum contextu uno fieri debet.* 14. 42
- Termini prefixio an sit intimanda.* 13. 12
- Terminus iuris non solum est ad prosequendum, sed ad finiendum.* 3. 4. 5. 58
- Terminus si ad petitionem actoris sit reo statutus, ad aliquid faciendum, an sufficiat reo quandocumq; intra illud tempus comparere.* 7. 49
- Terminus prefixus appellanti.* 23. 22
- Termini prefixio, quare intimanda sit appellato.* 24. 23. & seq.
- Terminus si statuitur à iudice, ad aliquid petendum, an debeat sepius petere?* 8. 9. 10. & 11. 35. & seq.

FINIS.

MO 2998

X 2077376

inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

B.I.G.

Farbkarte #13

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

COMMENTARIUS
OANNIS
BIMOLA,
AESAREI PONTI
FICIIQUE I.C. IN TI
TVLVM DE APPELLA
tionibus.

* * *
DEX PRÆTEREA RERVM
*verborum & sententiarum singularium
totius Corporis, cum copiosus,
tam fidelis.*

Clavis Jena.

SPIRÆ Nemetum
Apud Bernardum Albinum.
M. D. XCVIII.